

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in inserate sprejema upravništvo v Katol. Tiskarni, Kopitarjeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Uredništvo je v Semeniških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniši nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Pe pošilj prejeman:

za
celo leto naprej 26 K — h
pol leta . . . 13 . . . — h
četrt . . . 6, 50 . . .
mesec . . . 2, 20 . . .

V upravništvu prejeman:

za
celo leto naprej 20 K — h
pol leta . . . 10 . . . — h
četrt . . . 5 . . . — h
mesec . . . 1, 70 . . .

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

Štev. 158.

V Ljubljani, v soboto 13. julija 1901.

Letnik XXIX.

Našim abiturijentom!

Za solncem gremó,
za solncem, za dnem . . .

Ko vas gledamo, vi prvi cvetovi, ki ste vsklili v novem stoletju iz starih šol, ko vas pozdravljamo, vi upapolni mladeniči, ki zastavljate prve korake v samoodločilno življenje, ko vas vabimo na širno plan, na kateri se odločujejo nemirni boji usodopolnih idej, — plavajo naše misli v leta nazaj, v leta, ki so davno izbegla, a se nam zde tako blizu, kakor svetlemu poldnevu jutranja zarja.

Ko se odpira bistrim očem širni svet, so prsi polne plapolajočih čustev in v glavi se vrtilo stotero misli. Mnogoglava bodočnost izprašuje navno preteklost, in ta ji ne ve odgovora. Cel kosmos vprašan se režeče prikaže pred plašnim mladeničem, in ta steguje roko, da z enim mahljajem preseka gordijski voz, ki ga rešiti ne zna. Da, taki, ravno taki smo bili mi, kakršni ste vi!

Zato pa vam pišemo, prav srčno pišemo. Smo sicer pusti črniniki, a v črnilo nam kane često duhteča kapljica vroče srčne krvi . . .

Nikar se ne ustrašite! Nečemo vas utakniti v kute, niti v črne, niti v rjave, niti v bele ali sive. Tudi reda svetega Silvestra vam ne ponujamo. Tudi vas nečemo, da govorimo v nekem eksotičnem žargonu, posiliti za »devičnike«, tudi belih tolarjev vam ne strižemo v vaše bujne kodriče. Naš časnikarski kolega v nekem »leposlovnem« listu vas pošilja celo v Pariz, v London in Peterburg, češ, da le tam v daljavi morete zasrkati bujnih Muz kipeče mleko — ne, mi vemo, da marsikateri slovenski akademik včasih nima groša za košček sira — mi vas vabimo v zelenje naše krasne narave, katero je Stvarnik napojil s tisočeriimi silami dihačnega življenja, mi vas kličemo k nedriju našega ljudstva, katero čuti v svoji duši plemenito koprnenje po sreči in razvoju, mi vas vodimo k vrelcu one ne-skaljene resnice, katera je z balzamom odrešenja mazilila vesmir in ki kot iz svetlega zrcala odseva iz nedolžnega očesa, kakor iz učene knjige.

Vi, od prestanih izkušenj ponosni mladeniči, imate vroče, koprneče srce . . . Mi, od prestanih izkušenj ponižni možje, imamo tudi vroče, koprneče srce . . . A izkušnje, ki v borbi življenja moža tlačijo v prah zemske nadležnosti, mu dajejo pravico, da svobodno govori o življenju in na podlagi teh izkušenj zmagovalno zopet stopa v življenje kot učitelj in voditelj.

In kot možje, ki poznamo ponositost znanosti, sladkost umetnosti in bridkost življenja, vam dajemo nekaj kratkih navodil, katere sprejmite za kompas rešitve po va-lovih razburkane boritve!

Ona vera, za katero so milijoni prelili svojo kri, stoji danes pred nami še v istem božanskem, večno mladem sijaju. Ista milost, ki je izpreobračala srca pred devetnajststo leti, ki je množila kruhe lačnim in celila rane trpečim, ki je dajala vid slepcem in življenje mrtvim — ista milost živi še vedno. Za kar jih je toliko dalo svoje življenje, za to je pač vredno in častno kaj malega pretrpeti.

Vir resnice, iz katerega izhaja znanost, je isti, iz katerega izvira vera. Zato med njima ne more biti nasprotja. Kadar človek drugače uči, kakor nas uči naša vera, takrat je človek v zmoti, ne pa vera. Tudi vseučiliški profesorji tu ne delajo izjeme.

Nravnost se ne da odpraviti z nikakim ciničnim materijalizmom. Kdor se ji upira, svoje lastno bitje podira. Propadanje nra-vnosti dela propale eksistence. Slovtvo, ki je v nasprotju z nra-vnostjo, je strup, ki mori mladeniško moč in ga dela nesposobnega za resno delo. Mi moremo rabiti le nra-vnen, pameten in značajan zarod.

Naše javno življenje ubija boj dveh na-čel: katoliškega in protikatoliškega. Zaman se trudijo nekateri kratkovidneži, da bi dokazali, da je ta boj le oseben. Pugna aeterna — to je vekoviti boj, ki bo trajal do konca sveta. To je isti boj, v katerem je padel v Ecuadorju, preboden od framasonskih nožev, Garcia Moreno, to je isti boj, v katerem je padel v Rimu Rossi, to je isti boj, v katerem so mučili na Kitajskem nedolžne žrtve, to je isti boj, v katerem so na Angleškem pod Elizabeto krvaveli šafoti, to je isti boj, v katerem sedaj na Španskem kamenjajo

»samostane in na Francoskem sklepajo ro-parske zakone.

Razložek je le ta, da se pri nas ta boj ne bije s krvjo, ampak s črnilom, s petijo-tom in z žlindro. Oni Slovenci, ki so pri Sisku vihteli bojno kopje in težke buzdovane »za krst častni i svobodu zlatnu«, so se nekoliko izpremenili, odkar jih mesto Turjačanov komandirajo žurnalisti . . .

Oseben pa je naš boj postal vled libe-ralne pisave po svojem načinu. Liberalizem nima velikih idej, zato se pa zadira v osebe in jih hoče uničiti. Te osebe se branijo, in boj postane oseben. To je velika rana našega javnega življenja.

Ko torej stopate v življenje mladi in čili, ko umerjate iz ozkega domovja svoje korake v širni svet, da se napojite z ono znanostjo, ki vam je potrebna za vaš poklic, imamo do vas le eno prošnjo, katero nam narekuje goreča želja: Glejte, da si vzgojite trden značaj, pridobite si pravo, solidno znanost, da se vrnete med svoj narod kot možje, ki so vredni častnega imena — slovenskega raz-umnštva.

Mi se bojimo le puhlega polizobražen-stva, katero je oholo in predrzno, a neplodno in prazno. Kjer se pa goji prava veda, kjer se spoštujejo nra-vni zakoni, kjer se goje ideali — tam imamo svoje prijatelje, h katerim nas vleče srce, tam si iščemo zavez-nikov in bratov.

Pred vsem pa priporočamo akademikom, da se z ljubeznijo oklenejo ljudstva. Libe-ralna prijaznost do ljudstva ni mnogo prida. Eden prvih liberalcev, Voltaire, je v svoji oholosti pisal l. 1768.: »Ljudstvo bo vedno neumno in surovo. To so voli, za katere moramo imeti pripravljen vedno jarem, bič in seno.« Ne, ljudstvo ni neumno, ampak ima zdravo pamet, ni tako surovo, kakor so izprijeni polizobraženci; za ljudstvo ni treba jarma, nego organizacije, ne z bičem, ampak s poukom ga je treba vzgajati. Ni mu treba dajati klaje, kakor volu, ampak pravico, da si more samo rešiti obstanek. Tako mora misliti vsak prijatelj ljudstva, in le tisto izobraženstvo, ki v tem edino pravem demokraškem duhu deluje, je vredno, da se imenuje »narodno« izobraženstvo.

Če hočete postati taki značajni, izobra-

ženi, krščanski možje, slovenski akademiki, tedaj si podamo roke, in naši domovini za-sine zarja boljše bodočnosti. L.

Parturiunt montes.

Tako bi smeli govoriti z ozirom na ob-strukcijo v tirolskem dež. zboru. Italijanski poslanci zahtevajo avtonomijo za južni, ita-lijanski del poknežene tirolske grofije; vlada, nemški radikalo in kršč.-soc. pa se upirajo z vsemi štirimi ter z mrzlo vodo polivajo one nemške konservativce, ki hočejo ustredi opravičenim zahtevam italijanskih sodeže-lanov.

Tirolski Italijani se že desetletja boré za popolno samoupravo. Za vlade grofa Hohenwarta je bil izdelan načrt, po katerem bi bila deželna uprava razdeljena na okrožja. Ta načrt se ni izvršil. Nato so Italijani pošiljali na vlado prošnje, spomenice in pri-tožbe. Ker vse ni pomagalo, se italijanski poslanci deset let niso udeleževali obravnav tirolskega dež. zbora. Pasivna politika pa nikjer nima uspehov, to se je pokazalo na Češkem in Sedmograškem. Italijani so se lansko leto premislili in prišli v dež. zbor. Od Nemcev so se naučili obstrukcije in to uporabljajo sedaj proti Nemcem. Že lani so pretili z obstrukcijo, toda potolažila sta jih pl. Grabmayr in dr. Kathrein z obljubo, da hočeta izdelati načrt za italijansko avtono-mijo. Tako se vse maščuje na svetu.

Tirolski Hamlet, dr. pl. Grabmayer je letos pred dež. zborom v Meranu razkladal svojim poslušalcem, da je treba Italijanom v mnogem ustredi, ker bi sicer z obstruk-cijo onemogočili obravnave v dež. zboru. Za svoj načrt je pridobil dr. Kathreina, ki je iz drž. zbora znan kot mešetar. Dež. zbor je res soglasno izvolil odsek, ki naj izdela načrt. V tem odseku so: Brugnana, Grab-mayer, Kathrein in Wackernell. Izdelali so podroben načrt, po katerem naj bi se tirol-ski dež. zbor razdelil v dve kuriji, deželni odbor v dve sekciji, dežela pa v dve upravni okrožji. Sedaj se je pričelo živahno gibanje po vsi deželi proti temu načrtu. Vse nemške stranke in njihova glasila so proti Grab-mayru in Kathreinu ter ožjim tovarišem, češ, da hočejo raztrgati zgodovinsko enot-nost tirolske dežele. Na drugi strani pa se

LISTEK.

Sodimo!

Sedaj bodemo sodili gosp. dr. Evgena Lampeta. Liberalno gospodo prosimo, naj se radi tega ne razburja, ker vže naprej po-vemo, da bodemo omenjenega g. obsodili.

Poslušajmo tedaj najpoprej obtožnico, katero je zoper njega vložil »Slov. Narod«. Ta list trdi, da pošilja dr. Lampe deželnim poslancem katol.-narodne stranke zelene, svilene vrvice. Kajneba, sedaj vemo vse, in takoj je naša sodba gotova. Čujmo!

1. Dr. Evgen Lampe plete zelene svi-lene vrvice. Nedvomno je, da s tem nepo-klicano in neopravičeno poseza v vrvarsko obrt, on, ki nima za to dokaza usposobljenja. Oj, kako grozna je hudobija klerikalcev! Tako hočejo uničiti male obrtnike. Mesto da bi jim vrvarji pletli zelene vrvice, pletejo jih sami. Sedaj, ko se bližajo volitve, upo-rabijo liberalci lahko to dejstvo pri agitaciji. Tudi naj pozovejo v »Slov. Narodu« ali v posebni vlogi kompetentno oblast, da dr. Lampeta radi kršenja obrtnega reda nemu-

doma in seveda občutljivo kaznuje. Tudi časnikarsko se da to dobro izkoristiti proti klerikalcem.

2. Dr. Evgen Lampe ima svilnate vr-vice v svoji zalogi. To je pa zopet nov kle-rikalen »konsum!« Trgovsko društvo treba nanj opozoriti. Mesto, da bi kupovali kleri-kalci svilnato blage pri trgovcih, imajo kar svojo lastno zalogo tacega blaga. Liberalci naj urno poiščejo vse članke proti konsum-nim društvom, katere so doslej obelodanili, ter naj sedaj zopet prično novo gromenje. Bliža se čas kisljih kumar, poročil deželnih zborov ne bo, »konsumno« gradivo bo torej kot nalašč. Na noge tedaj, liberalna gospoda! Konsum, konsum!

3. Dr. Evgen Lampe razpošilja svilene vrvice iz svoje zaloge deželnim poslancem katol.-narodne stranke. Treba, da liberalci najprvo doženo, ali so ti poslanci člani do-tičnega »konsuma«, ali ne. V zadnjem slu-čaju bi bilo postopanje dr. Lampetovo kaz-njivo, ker bi bilo razpečavanje blaga ne-udom. Potem naj bi liberalci to kar hitro naznanili oblasti. Tudi dnevne vesti z nad-pisom »Zopet eden« lahko pišejo v vspod-buho liberalcem.

4. Dr. Evgen Lampe razpečava zelene vrvice. Znano in dognano je, da so zeleno-barvane stvari zdravju škodljive, ker se na-vadno rabijo pri barvanju strupene primesi. Morda kedo izmed liberalcev poskusi tako zeleno vrvice, da na sebi konstatuje, jeli je nje uporaba človeškemu zdravju v kvar ali ne. Kakor namreč »Slov. Narod« poroča, vrnili so katol.-narodni dež. poslanci zelene svilene vrvice neporabljene dr. Lampetu. S pomočjo »klerikalcev« se torej škodljivost zelenih vrvic ne da dognati, zatorej naj jo liberalci skušajo dokazati.

5. Dr. Evgen Lampe pošilja svilene vrvice zastoni, dočim se mora drugje pla-čevati zanje denar. Tako dela dr. Lampe drugim nedopustno konkurenco. To je pa »žlindra!« Groza!

S tem je sodba in obsodba dr. Lampeta končana. Ako si liberalci z dejstvi, katera smo jim tu razodeli, proti temu jim nevar-nemu človeku in proti klerikalcem sploh ne bodo znali pomagati, potem so na slabem. Dosedaj, kakor je videti, si niso znali po-magati. Vseh gori navedenih hudodelstev niso videli. »Slov. Narod« napadel je dr. Lampeta samo s psovko »rabelj«, mesto da

bi mu v brk povedal vse omenjene hudo-bije. S tem bi ga bil gotovo uničil. S psov-kami pa se bojuje tisti, ki mu je zmanjkalo dokazov in sape.

V zadnji čas zmanjkalo je »Slov. Na-rodu« zelo mnogokrat sape, ter si je moral pomagati z zabavljanjem. Kako izvirno je n. pr. sledeče psovanje: »Ljubljanskega škofa grahasti urhi v svoji nečedni luži.« Zanimivo pa je, da je začel »Slov. Narod« v svojem razburjenji v zadnji čas napadati celo liste, s katerimi je sicer neizmerno za-dovoljen. Namreč: »Jug« napada tudi libe-ralce. Njegov urednik pa v »Zvonu« priob-čuje pesmi, in te pesmi imenuje »Slov. Na-rod« v svoji jezi nad »Jugom« take, »da te je po trebuhu ščipalo in te je mraz tresel«. To je huda kritika »Zvonovih« publikacij, in opozarjamo »Narod« kolegijalno na ta njegov lapsus, ki je provzročil dosti smeha intra muros pa tudi extra.

Mirno kri torej, dragi liberalci, radi toli črtonega dr. Lampeta. Sodite tako, kot smo mi sodili, pa bodete prišli do cilja. Saj ste vendar prepričani, da vas reši »konsum« in »žlindra«. Ali se morda varate?

Italijani repenčijo, ker se avtonomijski načrt ne ozira na vse njihove zahteve. Od vseh italijanskih listov edina „Voce Cattolica“ še zagovarja dogovore četvorice deželnih poslancev.

Vlada od strani opazuje ta boj za tirolski dualizem ter se upira italijanskim zahtevam. Minolo leto je ministerski predsednik dr. pl. Koerber v obširnem pismu italijanskemu voditelju, baronu Malfattiju, označil vladno stališče, ki je nasprotno italijanskim težnjam. Dr. Grabmayr, Kathrein in ožji somišljeniki so sedaj v največji zadregi, ker hoče večina dež. zbora v sporazumu z vlado to vprašanje odložiti na prihodnje leto. In to je sedaj vzrok, da so italijanski poslanci, liberalni in konservativni kot eden mož pričeli obstrukcijo v deželnem zboru. Obstrukcijo so pričeli dne 9. t. m. z različnimi interpelacijami. Deželni glavar grof Brandis je izjavil, da ne premeni dnevnega reda, pretrgal se je z dostavkom, da hoče bodočo sejo naznaniti pismeno. To kaže, da se tirolski dež. zbor morda letos več ne snide, ako italijanski poslanci ne odnehajo od obstrukcije.

Mi nismo prijatelji ne obstrukcije, ne italijanskih pretiranih teženj. Toda z ozirom na podobne razmere na Štajerskem nas to vprašanje jako zanimlje. Vseslovenski in istrsko-hrvatski shod v Ljubljani je mej drugimi vsprejel tudi naslednjo resolucijo: „Shod priznava za rešitev naše narodnosti kot najsigurnejše sredstvo narodno avtonomijo. Zato zahteva, da vlada predloži v državnem zboru zakon, ki podeli vsem narodom narodno avtonomijo in omogoči ustanovitev posebnih narodnih kulturnih zastopov za vsako narodnost, ki imajo v vseh svojih narodnostnih in jezikovnih potrebah samostalno razsojevati in sklepati.“

Glede štajerskih Slovencev je shod zahteval, da se razdeli dež. šol. svet v nemški in slovenski oddelek, za Sp. Štajersko ustanovi posebna kmetijska šola s slovenskim učnim jezikom itd. Te in druge skromne želje štajerskih Slovencev gotovo niso nasprotno ali nevarne zgodovinski celoti dežele, a so vedno le želje, ker se jim vpirajo Nemci in jih vlada prezira. Ko pa bi vlada tirolskim Italijanom dovolila, kar jim more in sme z ozirom na državne koristi in celokupnost tirolske dežele, potem nima izgovorov z ozirom na štajerske Slovence, ki so vsi edini v prepričanju, da jim v Gradu režejo le ovsen kruh.

Res, da se vlada ne more in ne sme ozirati na italijanske zahteve, katere goji liberalna irredenta. In svoj čas so zagovarjali na Tirolskem avtonomijo večinoma le možje, katere je srce vleklo v blaženo Italijo. Ti možje so bili veliki nasprotniki avstrijskih državnih mislij in starotirolskih načel. Ustavljala se jim je nemška konservativna večina v deželnem zboru, a tedanja liberalna vlada si je kot »tertius gaudens« mela roke po znanem načelu: divide et impera. Vlada je Italijanom deloma celo ustregla, ko je v Tridentu ustanovila za Italijane poseben oddelek dež. vlade. Nemška večina v dež. zboru pa

se je ustavljala tudi opravičenim zahtevam italijanskih sodeželanov in tako je od leta do leta raslo nasprotje mej strankama, da je konečno vlada razpustila tudi oddelek v Tridentu.

Razmere pa so se predrugačile. Danes so edini vsi tirolski Italijani, njih skupni program je narodna avtonomija. Največji pesimist pa ne more trditi, da bi bili tirolski poslanci irredentisti, kakor so nekateri njihovi tovariši iz Primorja. V narodnem oziru tudi ne zahtevajo večjih koncesij, ker imajo vse, kar potrebujejo v javnem življenju. Njih zahteve se raztezajo le na gospodarsko polje. Nemci sami priznajo, da so v zadnjih letih v tem oziru prezirali italijanski del dežele. Že leta in leta noben deželni odbornik ni službeno stopil na italijanska tla in tako se Italijani opravičeno čutijo prezirane. Občinske razmere med Italijani so v velikem neredu, a ni ga človeka, ki bi stvari spravil v pravi tir. Zato menimo, da nadaljnjo odlašanje ne bo de te vrste vprašanja spravilo s sveta. Mi smo odločni nasprotniki laški irredenti, tudi ne bi nikdar mogli kot zvesti Avstrijci odobravati, da bi se tirolski Italijani državno-pravno odtrgali od nemške večine, toda pravico imajo zahtevati svojo avtonomijo v zgodovinskem okviru dežele.

Seveda čujemo ugovore: narodna avtonomija bi bila prvi korak do razdelitve dežele, kakor to zahteva nemška irredenta na Češkem.

V tem oziru pa je treba možem povedati kratko in odločno: do tu in ne dalje! Mi sodimo, da so tirolski Italijani v ogromni večini zvesti »compatrioti«, da niti ne sanjajo o zjedinenju Italiji. In če dosežejo opravičene svoje zahteve, potem bodo tudi pogazili one življe, ki morda teže po popolni razdelitvi dežele.

Mi torej tega vprašanja ne presojamo tako tragično. Le velike katastrofe morejo premeniti državne meje, ne pa peščica mal-kontentov ali narodna avtonomija. Tirolski Italijani niso imeli avtonomije, a Napoleon jih je bil navzlic temu odtrgal od Nemcev. Državo v prvi vrsti podpirajo proti raznim nasprotnikom zadovoljni državljani, zadovoljnost pa pospešuje in utrjuje ravnopravnost. In kar zahtevamo za Slovence v obmejnih pokrajinah, tega tudi tirolskim Italijanom nočemo odrekati, dokler so zvesti svojemu vladarju in državi. Zato mislimo, da je veliko preveč hrupa po nemškem časopisju, ki brani nemško posest.

Kranjski deželni zbor.

(XII. seja dne 13. julija.)

Deželni glavar pl. Detela otvori sejo ob 1/2 10. uri; vlado zastopa dež. predsednik baron Hein.

Naklada na žganje.

Poročevalec Hribar. Kakor znano, je letos državni zbor sklenil, da se zviša državni davek od žganja in ta višji dohodek razdeli med posamezne dežele po razmerju konsuma. Dotični zakon pa ima določbo, da se morajo vse dežele s 1. septembrom t. l. odpovedati samostojni deželni nakladi na

žganje. Vsled tega je ministerstvo za notranje stvari sporočilo potom deželne vlade, naj deželni zbor sklene, da se dežela od 1. septembra t. l. do 31. decembra 1909 odpove pobiranju te deželne naklade. Ministerstvo tudi ukazuje, naj deželni zbor sklene, da se povrne vsa deželna naklada, ki se je za dobo od 1. septembra dalje morda že vplačala.

Finančni odsek predlaga, da se v smislu poročila vsprejmo vsi dotični predlogi. Zbornica jih vsprejme soglasno.

Poslanec Žitnik sproži pri tej priliki vprašanje glede dacarjev. S 1. septembrom t. l. bode dežela morala odpustiti 30 do 40 deželnih dacarjev. Nekateri so oženjeni in morda že po več let v dež. službi, a utegne se zgoditi, da bode ta ali oni odpuščen, ki bode nenadoma brez službe. Zato bi bilo umestno, da deželni odbor o pravem času naznani onim dacarjem, katere misli odpustiti.

Dalje je občna želja dacarjev, da se jim preskrbi primerna provizija za starost ali pokojnina. Že 17. febr. 1894 je dež. zbor sklenil, naj dež. odbor razmišlja, ali in kako bi se mogli dacarji po zadovoljivi službi upokojiti. L. 1895 je dež. odbor res predložil obširno poročilo s pokojninskimi pravilnikom. Iz raznih tehtnih razlogov pa je dež. zbor tedaj vrnil poročilo dež. odboru z naročilom, da z ozirom na oženjene dacarje in službeno dobo pokojninski pravilnik varovalno-tehnično presodi in v tem smislu predloži nove nasvete. Toda dež. odbor je to vprašanje položil na polico.

Ker pa bode dežela zaradi naklade na pivo in zakupa državne užitnine morala še vedno obdržati okoli 80 dacarjev v službi, zato je pač vredno in potrebno, da to vprašanje ne zaspi. Dežela je koncem l. 1899 imela za pokojninski zaklad nabranega 16.136 gl. 25 kr. Kaj bode s tem denarjem? O tem je pač treba, da se dež. zbor odloči. Z ozirom na to predlaga poslanec Žitnik naslednji resoluciji:

1. »Z ozirom na to, da s 1. septembrom t. l. preneha samostojna deželna naklada na žgane opojne pijače, se dež. odboru naroča, da pravočasno odpove službe onim dacarjem, katere misli odpustiti.

2. Dež. odboru se naroča, da z ozirom na sklep vis. dež. zbora z dne 11. feb. 1895 v bodočem zasedanju predloži načrt pokojninskega pravilnika za dež. dacarjev.

Prva resolucija je bila vsprejeta, druga pa je bila izročena fin. odseku v presojo, da o njej poroča.

Poročevalec Hribar v imenu finančnega odseka tudi predlaga, naj se izreče zahvala g. dež. glavarju pl. Deteli, ki se je mnogo potrudil za to, da dežela ni bila prikrajšana pri žganjarini.

Ta predlog obvelja med živahnim odobravanjem. (Konec prih.)

Deželni zbor goriški.

IX. seja dne 9. julija.

Po dovršenih formalnostih se je volitev v odsek za uravnavo zdravstvene službe v občinah določila za konec seje.

Poslanec Panigaj je utemeljeval svoj predlog o potrebi pogozdovanja neobdelanih zemljišč, močvirjev in peščin v Ogleju in Gradežu in zahteval 2000 kron deželne podpore. Predlog se je na željo poročevalca odkazal v poročanje finančnemu odseku.

Preko prošnje za premembo zakona glede preskrbovanja ubožcev in zakona glede gradbe in vzdrževanja občinskih cest se je na predlog poročevalca prestopilo na dnevni red. Ljudski zastopi v občinah hočejo, da naj se oskrbo ubožcev in cest pusti davčnim občinam, deželni odbor pa zahteva, da imenovane troške nosi skupna županija. Zmagal je deželni odbor.

Poslanec dr. Egger poroča o načrtu zakona glede občinskih taks. Načrt zakona določa sledeče takse:

Občinske takse se smejo nalagati izključno le na sledeče naslove:

1. Za sprejem v občinsko zvezo (občanstvo ali pristojnost);
2. za prostovoljno dražbo premičnin;
3. v stavbinskih zadevah (za dovoljenje stavbe ali uporabe);
4. za dopustitve in dovolitve javnih plesov, javnih razstav, umetnostnih predstav, kabinetov, kosmoramov, menežarij in dr., dalje kavarnam in krčmam, da smejo ostati odprte čez predpisano uro;
5. za rabo javnega sveta (za sejme, za razstavo miz in dreves pred kavarno, krčmo itd.; za oboje v slučajih gradbe ali popraviljanja poslopij);
6. za javno meritev (javne tehtnice mostne in decimalne in merščino vina);
7. za klanje odraslih živalij in drobnice (rabo občinskih klavnice);
8. za preiskavo živine (zdravstvena preiskava odrasle živine in drobnice, ki je določena za klanje);
9. za uvažanje in izvažanje mrličev;
10. za pogreb (navadne jame itd.);
11. za hrambo nosil (oziroma začasno hrambo mrtvecev v mrtvašnici, kadar jih je izvoziti ali položiti v rakev itd.);
12. za odkopavanje mrličev;
13. za razkuževanje (v slučajih epidemičnih ali kužnih živalskih boleznij);
14. na posest psov;
15. na posest velocipedov in avtomobilov;
16. na kočije in potratne konje;
17. za listine in uradna dela v korist strankam (živinske potne liste, domovnice, potrdila izvirnosti in dostavo uradnih pečatov);
18. za prodajo sodine vode v steklenicah.

Pri splošni debati se oglasi poslanec Grča ter pravi, da mu načrt ne ugaja radi nekaterih točk in da bo pri nadrobni debati stavil svoje predloge.

Prvih devet točk je bilo vsprejetih brez ugovora. Pri deseti se oglasi posl. Grča, ki želi, da bi se takse pod 10., 11., 12. in 13. izpustile in utemeljuje ta predlog. Pravi, da je pač zadosti, ako se taksa dovoli za uvažanje in izvažanje, ker vse druge točke so razširjenje prve. Če pa že ni drugače,

Med romanskimi narodi.

Popotni spomini iz Italije, Španije, Francije in Švice. Piše Jos. Lavtizar. (Dalje.)

15. Lourdes-Lyon.

Teško je slovo, a mora biti. Po zadnjem priporočilu še krepek požir iz hladnega studenca, potem pa naprej skozi južno Francijo. Romarji imajo navado, da prižgo svečo in jo nataknejo na svetilnik v votlini. Mislim, da moja lučica še ni pogorela do konca, ko sem bil že daleč od Lurda. Toda začela je pojemat tudi ona in naposled vgasnila popolno. Ave Maria!

Pri mestu Tarbes smo zopet poleg reke Adour, ki priteče iz romantiške kampanske doline. Tu so sloveče toplice Bagnères de Bipporre, kamor zahaja v poletnem času mnogo imenitne gospode. Na kolodvoru je čakalo več izletnikov, med njimi družba višjih vojakov v sijajnih uniformah, ker so spremljevali odhajajočega generala.

V natlačeno polnem vozu smo imeli tovariša duhovnika, katerega zato omenjam, ker je bil tako sličen ranjkemu g. Froncu od sv. Jošta, da bi ga v naglici zamenjal z njim. Pri prvem pogledu sem

rekel: To je Tavčar-redivius. Značilno pa je tudi to, da se ni strinjala med njima samo telesna podoba, temveč ves značaj ju je delal enaka, kakor bi bila nvanjost pogoj enakih duševnih lastnosti. Prišedši bolj pozno v našo družbo, ko se je vlak že pripravljal za odhod in ni bilo več prazne police, položil svoje blago vrh neke druge robe, a revež pride v nasprotje s hudo damo. Bog zna, kaj je imela posebnega v svojem zavitku. Jeze rudeča porine ptuj kovček v stran, iz ust pa se jej vsipajo zaradi te malenkosti ne ravno prijazne besede. Gospod se ne da spraviti iz dobrotljivosti, prenaša molčeč babje očitanje, vzame kovček nazaj ter ga drži, namesto prepirati se, raje na kolenih.

Znana reč je, da so nekatere ženske zelo hude, a nisem verjel, da se razdražijo iz ničvrednega vzroka. Ubogi možje, ki morajo skupaj prebivati s takim zmajem!

In kako se je maščeval naš sopotnik nad žensko? Ko se je poslovila na postaji St. Gaudens, jej pomaga še prtljago spraviti iz voza. Sploh je vsakemu rad postregel ter se moral, sedeč pri vratih, mnogokrat umakniti, pa vsikdar brez nevolje.

Tako blagih ljudi se ne nahaja veliko na svetu; lažje dobimo napuh, hlimbo, klečoplastvo, breznačajnost, prav po pesnikovih besedah:

V lice se ti smejejo,
v srcu zlobo grejejo.

Toda kljub temu ne smemo soditi svojega bližnjega preostro, ker biva med nami še marsikak nesebičen človek, ki vsakemu dobro želi in tudi stori dobro, ako se mu nudi prilika. Večkrat mislim o samem sebi: V tem slučaju bi jaz ne bil ravnal tako plemenito, kakor ta ali oni. Dvomim, da bi se bil premagal, on pa se je vedel tako spravljivo. Tu ne vidim samo sročne narave, temveč pridobljeno čednost kot posledico zatajevanja, krotitve, zmage nad strastjo.

Prišli smo v slavno Toloso (Toulouse), nekdanje glavno mesto zapadnih Gotov. Daleč na okrog se vidi dolgočasna toda rodovitna planjava, kjer so se vršili v davno preteklih stoletjih važni dogodki. Toulouse ima burno preteklost in posebno v cerkveni zgodovini tako važno ulogo, da se imenuje „Rim na Goroni“. Najhujši viharji so bučali tod okoli ob času velikega papeža Inocencija III. (1198—1216). Tu je namreč

domovina glasovitih, cerkvi in državi nevarnih Albingenzev, ki niso zavrgli le ene ali druge verske točke, temveč bi bili radi porušili ves družabni red. Zato Inocencij ni brez vzroka trdil o njih, da so hujši kakor Saraceni, ter je moral sklicati zoper nje križarsko vojsko. S kakim orožjem se je boril z njimi sv. Dominik, in koliko tisoč jih je pripeljal na pravo pot, je menda dovolj znano.

Mesto s svojimi 150 tisoč prebivalci, z dolgimi, večinoma ozkimi in skrivljenimi ulicami, je središče prometa med sredozemskim in atlanskim morjem. Na zapadni strani teče reka Garonne, čez katero peljejo trije mostovi v predmestje St. Cyprien, ob vzhodni strani pa je izpeljan Canal du Midi, kisega od lionskega zaliva do mesta Bordeaux. Nadškofijska stolnica St. Etienne ima lepo gotsko svetišče s tremi ladijami, a predcerkev, katero podpira na listni strani mogočen steber, ni v nobeni simetriji z glavno stavbo. Na vrhu masivnega brezstrešnega stolpa visi osamljen zvon, s katerim delajo naravne sile, kar se jim poljubi.

(Dalje prih.)

naj ostane še ona pod 10. za pogreb, a z dostavkom: na občinskih pokopališčih.

Dr. Tuma govori zoper predlog poslanca Grčca; predlaga pa k točki 10.: »za pogreb na posebnem prostoru in vrsti«.

Dr. Gregorčič predlaga, da se izpusti ta taksa.

Dr. Venutti, Marani in Verze gnasi zagovarjajo takso za pogreb brez omejitve in so zmagali z glasom dr. Tume, ki je svoj predlog umaknil.

Poslanec Grčca predlaga, naj se črta taksa pod točko 11. in 12., a predlog je padel z glasom deželnega glavarja.

Burna debata se vname pri točki 13. Grčca predlaga in zagovarja črtanje te takse. Poslanci na italijanski strani jo zagovarjajo. Sklicujejo se tudi na navzočega zdravnika dr. Aleksij Rojca. Le-ta potrди potrebo razkuževanja, a trdi, da to mora biti dolžnost občine. Preko vseh razlogov so Italijani zmagali z glasom deželnega glavarja in sprejeli načrt zakona, kakor je tiskan. Konečno se še enkrat oglasi poslanec Grčca in pravi, da je hotel koristiti posebno mestu Gorici, ko je predlagal črtanje premnogih taks na mrtvece, ker premnogo taks bo skrčilo izvažanje mrtličev; da pa še enkrat pokaže zanimanje za mestno blagajnico, predlaga novo takso, namreč »na ptičke v kletki«. Z veseljem smehom so pozdravili ta predlog poslanci v zbornici in na galeriji občinstvo.

Sledila so poročila finančnega odseka, računi za leto 1899 in proračuni za l. 1900, deloma za 1900 in 1901 in so bili vsprejeti po predlogih dotičnih poročevalcev.

Politični pregled.

V Ljubljani, 13. julija.

Deželnozbornske volitve.

Te dni bivata na Dunaju namestnika Češke in Moravske, grofa Loudenhove in Pininski, da se posvetujeta z osrednjo vlado glede razpisa in vršitve prihodnje deželnozbornske volitve. Kolikor je dosedaj znano, želi vlada, da se vrše volitve v prvi polovici meseca oktobra, da se s tem pridobi čas za sestanek državnega zbora v drugi polovici oktobra. Poljaki so neki s tem rokom zadovoljni, ne tako pa Čehi. Ti žele, da se snide deželni zbor k zadnjemu zasedanju še v septembru. Zborovanje naj bi trajalo vsaj do srede meseca oktobra. Po tem računu bi se mogle vršiti volitve sele v novembru, s čimur pa vlada bržkone ne bo zadovoljna. — Volitve v ostalih deželah se vrše brezdvomno v prvih dneh oktobra.

Dr. Koerberjeva ptička.

Praška »Politik« objavlja v jedni zadnjih številki daljši uvodnik, v katerem se peča z dr. Koerberjevimi izjalovljenimi poskusi. Znano je, da je sedanjí kabinetni načelnik prevzel nalogo, zboljšati skrajno nezdrave naše notranje političke razmere in pomiriti narodno razburjenost, ki je zavzemala najširše meje za Badenija in Thuna. Po daljših in napornih poskusih se mu je res posrežilo dobiti sredstvo: pričel je zdraviti z vodo. Železnice, posebno in v prvi vrsti pa kanali so napravili v zbornici najlepši red in ob največji zadovoljnosti ministerskega predsednika se je zaključilo zadnje parlamentarno zasedanje. Zdravljenje z vodo je torej jedno najboljših sredstev, toda universalno sredstvo pa voda vendar-le ni. Nemiri in viharji so sicer polegali v dunajski zbornici, a preselili so se v razne deželne zbornice. Dogodki v nekaterih deželnih zastopih so pl. dr. Koerberja o tem že lahko prepričali. Na Češkem in Moravskem se je vnel stari prepír mej narodnostima, na Dunaju so si v laseh kršč. socialci in židovski liberalci, v štajerskem dež. zboru ni Slovencev, zasedanje isterskega in tirolskega zastopa so onemogočili Italijani, poleg vsega tega so pa še Rusini ostavili lvovske deželno zbornice. Boj torej ni prenehal, sloge, kakoršne si želi Koerber, ni in voda je popolno izgubila svojo moč. Temeljno zlo tiči pač v tem, ker se bolezni ni pričela zdraviti na pravem mestu, ker ni še rešeno pereče narodnostno vprašanje. Dokler v tem oziru ni rešitve je zaman vsak poskus za trajno spravo avstrijskih narodov. Dr. pl. Koerber, končuje imenovani list svoja izvajanja, bo moral temeljito premeniti svojo zdravniško metodo, ali pa prepustiti zdrav-

ljenje kakemu drugemu možu. — Seveda bo še mnogo težavnejša rešitev drugega vprašanja, kajti še za zdravljenje z vodo je bilo treba mnogo poskusov, predno se je dosegel vsaj trenutni vspeh.

Shod moravskih nemških katolikov se vrši v prihodnji jeseni v Olmucu. Čas za ta važni sestanek še ni določen, vrše se pa že najbójširneje priprave. Iz skrajno nepovoljnih poročil, ki jih objavljajo dan za dnevom nemško-liberalna glasila, pa je posneti, da te priprave dobro napredujejo. Posebno značilna pa je opazka dunajske židinjje, da prireditelji bodočega katoliškega shoda ne morejo dobiti nikakega predsednika temu shodu. Skrb dunajskih krivonoscev za moravske katolike je res vzgledna! Morda pa naprosi pripravljalni odbor Noskeja, Vrabca in Adlerja? Potrebne sposobnosti in gorečnosti za katol. stvar jim itak nihče ne more odreči!

Razprave o carinskih pogodbah.

Nekateri dunajski listi so pred nedavnim poročali, da se v kratkem prično mej našo državo, Nemčijo in Italijo dogovori glede bodočih carinskih in trgovinskih pogodb. To poročilo sedaj dementuje »Pol. Corr.« in pravi, da se vrši konečna določitev tarifov, ki se predlože postavodajnim zastopom v Avstro-Ogerski in Nemčiji, še le v jeseni, in da sedaj za tako delo še ni nobene podlage. Mej vladami imenovanih treh velesil se vrše sicer zaupni dogovori o tem predmetu, ki pa se sučejo v najožjih mejah in imajo le značaj splošnih poizvedb. O kakih obveznih dogovorih ter pogajanjih pa sedaj še ni možno govoriti. Seveda se zadeva dolgo ne bo smela odlašati, ker do oktobra mora biti delo dognano. Sicer so pa Italijani menda že na čistem; tako se da vsaj soditi iz izjav italijanske vlade.

Avstro-ogerski poslanik pri Vatikanu, grof Revertera je v ponedeljek ostavil svoje mesto, na katero se skoro gotovo ne povrne več. Mož se poda na Dunaj. Grof Revertera je dosegel starost 75 let in je upravljal posel poslanika pri sv. stolici od 29. okt. 1888, torej skoro 13 let. Kot njegov naslednik se imenuje v prvi vrsti grof Karol Kuefstein, ki je sedaj poslanik v Bonnu.

Sestanek treh vladarjev.

Sredi meseca avgusta se snidejo blizu Monguncije nemški cesar Viljem, ruski car Nikolaj in angleški kralj Edvard. Prvi bo došel kot običajno k veliki vojaški paradi, car bo bival v gradu Wolfsgarten pri Darmstadtu, kralj Edvard pa v Hombergu, oba bota imela jednako daleč v Monguncijo. Ta sestanek je po mnenju merodajnih in tudi nemerodajnih politikov velike političke važnosti. Važen sicer ni radi tega, ker ruski car pride na obisk nemškega cesarja, saj sta si v zadnjem času podala že dokaj dokazov prijateljstva; tudi radi obiska angleškega kralja na nemških tleh dogodek ni tako velepomemben, ker je itak znano, da vlada najboljšo prijateljstvo mej Viljemom in Edvardom. V Kini so Nemci vedno ustrezali angleškim željam in na ljubo Angležem v Berlinu ni bil sprejet predsednik Krüger. Pač pa ni dosedaj bilo opaziti nikake prisrčnosti mej carjem in angleškim kraljem in ravno na Kitajskem je bilo mej tema dvema velesilama največje nasprotje. Sestanek teh dveh vladarjev na nemških tleh ima torej veliko važnost radi tega, ker se bo sklenilo mej nasprotnikoma neko akoravno morda le začasno prijateljstvo, ki bo zagotovilo v zvezi z Nemčijo zanesljiv evropski mir. Ti trije vladarji uresničijo lahko, ako so jedini, mirovni ideal, kajti v njih oblasti je vse, kar koli bi moglo dati netivo za vojsko.

Prememba v nizozemskem ministertvu.

Nizozemski kabinet bo v kratkem preosnovan in sicer v smislu, kakor so izpadle zadnje volitve. V svrhu premembe v ministertvu je odpotoval drž. minister baron Mackay h kraljici v grad Het-Loo. Poprej pa se je posvetoval z voditeljema dveh, zbornično večino tvorečih strank, z dr. Schaepmanom kot vodjo katolikov, in z dr. Kypperjem, voditeljem protestanske stranke. Ta dva moža bota bržkone stebra v novem kabinetu. Oba izjavljata, da večina ni povsem jedina, vendar pa bo solidarnost mej

obema strankama tolika, da bo večina lahko kos manjšini. Novi kabinet sicer ne bo popolno tak, kakoršnega si želi dr. Schaepman, a imelo bo vse njegovo delovanje čisto krščanski značaj.

Preganjanje kristijanov na Koreji.

Kolinskim listom prihaja iz Soeula naslednje skrajno tužno poročilo z dne 6. t. m., ki smo je že včeraj na kratko omenili: Na otoku Quelpart so se skozi deset dni vršili vroči boji mej katoliškimi misijonarji in njihovimi gojenci na jedni in mej ondotnim prebivalstvom na drugi strani. Petnajst sto domačinov ter 300 gojencev je padlo v boju. Guverner pravi, da so boja krivi misijonski učenci (?), ker so davkarji z njih pomočjo poberali pri prebivalstvu previsoke davke. To razumi, kdor more. Ker sta padla v boju tudi dva francoska misijonarja, je odplula proti otoku jedna francoska vojna ladija. Našli so oba še pri življenju. Koreanska vlada je naročila uradništvu strogo (?) preiskavo in je odposlala na lice mesta nekaj vojaštva. — Iz tega poročila pa ni razvidno, ali je tu govor o novih nemirih, ali pa je to samo zakasnjeno poročilo o zadnjih krvavih dogodkih. Bržkone bo prvo resnično, ker so prvokrat na pomoč došle ruske in angleške vojne ladije že odplule od otoka in je znova vzkipelo brezmejno sovraštvo domačinov napram kristijanom.

Razgled po slovanskem svetu.

Radoslav Lopašič 1835—1893.

Jutri dne 14. julija bodo postavili karlovški rodoljubi svojemuz zgodovinarju Radoslavu Lopašiču lep spomenik, ki ga je izdelal znani mojster Rendič. Vredno je, da se pri tej priložnosti spomnimo tudi mi tega znamenitega hrvaškega zgodovinarja, ki je tako krasno opisal v zgodovinskem pogledu ravno Sloveniji najbližje hrvaške kraje.

Radoslav Lopašič se je rodil 20. maja l. 1835. v Karlovcu od očeta Mirka, tedanjega župana in namestnega sodnika mesta Karlovca in od matere Magdalene, rojene Dobrilović. Očeta je izgubil že l. 1838., a mater l. 1843. Gimnazijo je obiskoval v svojem rojstnem mestu s prenehljaji, ker je bil od rane mladosti bolehen ter je moral čez celo leto 1849. radi zdravja ostati na graščini Hrčiču. Še prav mlad je rad bral Kačića in druge koristne knjige, katere so ga upozorile na raziskovanje domače zgodovine. Posebno rad je že takrat prebiral Valvasorja, iz katerega je kasnejše tako čisto zajemal gradivo za svoje zgodovinske opise. Svoje nauke je nadaljeval na zagrebški gimnaziji l. 1852., a l. 1856. se je upisal v pravoslovno akademijo v Zagrebu, ali je ni pohajal radi bolezní, ki ga je zadržavala v delu mnogo let. Šele na svežem zraku na svojem domačem posestvu Hrčiču se je počasi okrepal. Tukaj je gospodaril in se bavil z občinskimi stvarmi, — a povrh vsega seveda tudi še s hrvaško knjigo.

Že leta 1858. je zbral mnogo gradiva za zgodovino mesta Karlovca, katero je kasneje izdal. Ker ga je poznal veliki župan Ivan Kukuljevič kot vrlega, resnobe in marljivega človeka, ga je dal v prvi županjski skupščini zagrebški 14. febr. 1861. izvoliti za kotarskega pristava v Severinu na Kolpi, kjer je bil za sodnika njegov prijatelj dr. Josip Vranicani. On se je zasebno vsposobil za pravnika ter izvrstno opravljal kot sodni pristav svojo službo do smrti Vranicanove, in tedaj je bil imenovan 10. maja l. 1866 za kotarskega sodnika. Kaj je bil Lopašič svojemuz kotaru, zna samo narod, ki ga je blagoslavljal ter se ga še dandanes zahvalno spominja. Bolj blagega, bolj pravičnega in bolj skrbnega človeka ni imel noben kotar za poglavarja. V tem času se je pokazal Radoslav tudi marljivega nabitelja zgodovinskih spomenikov in listin ter je zbral in spravil v svoji okolici vse kar je mogel.

Že od l. 1861. je začel pisati v »Karlovačkem Viestniku«, v »Glasonoši« in v »Leptiru« zgodovinske črtice »O karlovačkih generalih«, »O postanku Krajine«, »O banu Tomi Erdedu«, »O porazu Udbinskem«, »Smrti Herbarda Turjaškega kod Radonje«, »Tomo Miklošič«, »Bitka kod Siska«, »General Jurij Lenković u Klisu 1696.«, »Zrinj-

ski in Frankopan na stratištu.« Prvo večjo in čisto samostalno razpravo je obelodanil l. 1866. v »Književniku«, pod naslovom »Cetin.« Med tem je bil meseca oktobra l. 1871. prestavljen v Zagreb kot podbeležnik zagrebške županije, kjer je poleg svojih književniških drugih in svetovavcev lepo napredoval. Tukaj je priobčil v »Viencu« od leta 1874. do 1883. več studij o Severinu, Karlovcu, Bosiljevu, Dubovcu, o Nikoli Jurišiću o Kisegu, potem monografijo o Oguulinu, Bariloviću, Lipi, Kamenskem, Bihaću, Žumberku, Jastrebanem, Križanić — Turnju in Novemgradu.

Leta 1877. ga je izvolila »Matica Hrvatska« za odbornika, postal je i podpredsednik njenega gospodarskega odbora, a 21. dec. 1883. ga je imenovala tudi akademija za svojega člana dopisnika.

Leta 1880. je izdal Lopašič svojo znamenito in krasno knjigo »Karlovac. Povjest i mjestopis grada i okolice«, za katero je dobil mnogo priznanja, a mesto karlovsko ga je za to delo odlikovalo s častnim meščanstvom. Ta knjiga je bila tako priljubljena, da je bila v kratkem razprodana.

Leta 1889. je napisal Radoslav prelepo knjigo »Dva hrvaška junaka — Marko Mesić i Luka Imbrišinović«, katero je izdala »Matica Hrvatska« v proslavo dvestoletnice osvobojenja Slavonije izpod turškega jarma; a že sledeče leto je napisal delo »Bihać i bihačka Krajina.« V tej knjigi je opisana grozna borba, ki so jo imeli Hrvati pretrpeti s Turki do izgube Bihaća (l. 1592.), a omenjeni so tudi kasnejši dogodki v teh krajih. Neutrudljiva arhivalna raziskovanja, s katerimi se je bavil Lopašič skozi več let v Pokuipju, na Kranjskem, v Ljubljani, Zagrebu, Gradcu in Beču, so rodila lep plod. Prvikrat je zbiral podatke za zgodovino Karlovca v vojnem ministertvu na Dunaju l. 1879.; drugikrat je bival na Dunaju l. 1881. kot zastopnik hrvaške vlade radi šumberškega vprašanja, tretjič je bil tamkaj l. 1885. s podporo hrvaške vlade, da dovrši in popolni svoje zgodovinske zbirke, a slednjič je bil l. 1887. v Budimpešti radi hrvaških arhivalij, kar mu je bilo pa prav neugodno opravilo iz znanih razlogov.

Za akademijo je zbral in priredil za tisek od l. 1884.—1889. svojo glasovito zbirko listin za zgodovino Krajine: »Spomenici hrvaške Krajine« v 3 zvezkih. Za zgodovino turških bojev 16. in 17. veka je to delo za hrvaške in slovenske kraje najvažnejši vir. Razen tega je pričel v »Starinah« celo vrsto podatkov za zgodovino 16. in 17. veka posebno še: »Nekoliko priloga za povjest Petra Zrinjskoga in Franje Frankopana«; »Prilozi za povjest hrvašku 16. in 17. veka iz štajerskega zemaljskega arhiva u Gradcu«; »Hrvatski izveštaj o velikom dubrovaškom potresu«, »Spomenici tržačkih Frankopana.« »Prilozi za povjest protestanata u Hrvatskoj«; »Spomenici o Slavoniji 17. veka«; »Hrvatska gazda u Draždjanima i Potsdamu« itd.

Ko je slednjič postal tajnik kr. deželne vlade, je moral Radoslav v februarju leta 1891. posle štiriletnega bolehanja iti v mir, v katerem je živel le dve leti, ker je že 25. aprila 1893. umrl v Zagrebu v 58. letu svoje starosti. Pogreb mu je bil jako veličasten, ker mu je prisostvovala vsa hrvaška inteligencija.

Kar smo do zdaj omenili o njegovem delovanju, ni še vse. Ravno v svojej bolezni je on uredil vse svoje ogromne zbirke listin, katerih je bilo na tisoče. V tem času je uredil in dal akademiji za tisek »Hrvatske urbare«, zbirko v hrvaškem jeziku pisanih urbarjev od l. 1436 do konca 17. veka. To delo je prvo take vrste v hrvaške književnosti, pa je važno za kulturnega zgodovinarja in za jezikoslovca. Tiska on ni doživel, kajti l. zvezek dela je izšel šele po njegovi smrti. Dva meseca pred smrtjo je predal »Matici Hrvatske« načrt dela »Oko Kupe i Korane«, v katerem je opisal 25 hrvaških mest in občin. »Matica« je posle njegove smrti izdala to delo, katero je dopolnil E. Laszowski.

V zapuščini Lopašiča so se našle mnogoštevilne zbirke listin »Acta croatica«, »Poslanice hrvaške 15. 16. i 17. veka«, »Hrvatske listine 17. veka«, »Stariji hrvaški

zakoni in naredbe o narodnem gospodarstvu, trgovini i obrtu od 1395—1700*, „Monumenta Habsburgica“, „Pisma zagrebačkim biskupom u 17. veku“, „Monumenta ecclesiae graecoorientalis in Croatia et Slavonia“, „Poslednji Zrinjski Nikola i Petar u suvremenih spomenicima“, „Spisi o Rakocijevoj bunici“, in še mnogo drugih manjih spisov, ki pa čakajo še več del na tisek. Vse te zbirbe so kupljene za akademijo. Po tem kratkem opisu moremo sklepati, da je bil Lopašić med hrvaškimi zgodovinarji eden najvestnejših in najmarljivejših, a kot človek pravi poštenjak, oduševljen rodoljub hrvaški in čez vse dobra duša. Rojstno njegovo mesto mu more s ponosom postaviti spomenik, ker ga je zares zaslužil. Vse njegovo življenje je bilo posvečeno raziskovanju hrvaške prečlosti. Slava mu!

Sestanek Cecilijinega društva v Zatičini 18. julija.

Dosedaj se je zgledalo k sestanku 70 udeležencev, mej njimi trije mešani zbori: Št. Rupert, Št. Vid pri Zatičini in Ribnica. To je lepo število, a pričakovali smo še večje udeležbe, misleč, da čist, umetniški vžitek bo pač bolj vlekel, nego cirkus Barnum. Dasi je doba zglasevanja potekla, vendar nam dobro došli vsi, ki pridejo 18. julija z nami, ker zdaj je tako preskrbljeno, da ne pridemo v zadrego.

Pevci naj prinesejo seboj »Cecilijo« in za svetne pesmi Aljažev »Pesmarico«. Ob osmi uri 55 minut zjutraj pričakujejo udeležence vozovi na kolodvoru Zatičina in odtod skupni odhod, sprejem pri slavoloku in ob 1/10. slovesna sveta maša, katero blagovoli služiti tajnik Cecilijanskega društva preč. gospod stolni kanonik dr. Andrej Karlin. Po maši v slavnostni dvorani nagovor predsednika, potem govori gospod dekan M. Arko, gospod dr. Evgen Lampe, gospod Fr. Bernik, gospod P. Hugolin Sattner. Po govorih prosti razgovor.

Ob 1/1. uri skupni obed v gostilni gospoda Viljema Fritz, med obedom petje, prijateljska zabava. Ob 3. uri slovesne večernice, počestčenje sv. Rešnjega Telesa, vmes pojo zbori po sledečem vspredu:

Mešani zbor Št. Rupert:

1. O sacrum convivium, Ign. Hladnik,
2. Poznam Srce premilo, P. Angelik Hribar.
3. Lauda Sion, Ignacij Hladnik.

Mešani zbor Št. Vid:

4. Kyrie iz Missa XI. Toni, dr. Fr. X. Witt.
 5. Kot po mrzli studenčini, P. Hug. Sattner.
 6. O esca viatorum, P. Piel.
 7. Jesu dulcis memoria, Jos. Pilland.
- Mešani zbor Ribnica:
8. Češčena si Marija, P. Ang. Hribar.
 9. Vsi zbori zastonite, M. Haller.
 10. Ave Maria, Ign. Hladnik.
 11. Jubilate Deo, Aiblinger.
 12. Tantum ergo, koral, pojo vsi udeleženci, blagoslov.
 13. Laudate Dominum iz »Cecilije«.

Po cerkveni slavnosti si ogledamo zatiške znamenitosti in z večernim vlakom odidem. Bog blagoslovi naše početje in nam daj lepo vreme. Na svidenje v Zatičini dne 18. julija!

Tedenski koledar.

Nedelja, 14. julija: 7. pobinkoština, Bonaventura škof; evang.: O lažnjivih prerokih. Mat. 7. — Ponedeljek, 15. jul.: Razdelitev apostolov. — Torek, 16. jul.: Marija škapulir. karm. — Sreda, 17. jul.: Aleš spozn. — Četrtek, 18. julija: Kamil Lel. sp. — Petek, 19. julija: Vincencij Pavl. sp. — Sobota, 20. julija: Jeronim Emil. sp. — Solnce izide 20. julija ob 4. uri 36 min., zaide pa ob 7. uri 37 min. — Lunin spremil: Mlaj 15. julija ob 11. uri 9. min. zvečer. — Musica sacra v nedeljo, 14. julija: V stolni cerkvi velika maša ob 10. uri: Mašo v čast imenu Jezusovemu zl. R. Kravučke, graduale Ant. Foerster, ofertorij Utto Kornmüller. — V mestni cerkvi sv. Jakoba velika maša ob 9. uri: Mašo v F-dur zl. F. Uhl, graduale »Os justia« Ant. Foerster, ofertorij »Veritas mea« zl. J. B. Tresch.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 13. julija.

Promoviran je bil doktorjem prava na dunajskem vseučilišču g. Jož. Vilfan,

sin g. Jožefa Vilfana, višjega stavbinskega svetnika pri pomorski upravi.

Deželni zbor je imel danes sejo do 1/1. ure. Ker morajo odseki rešiti še več važnih stvari, bode prihodnja seja v torek.

Imenoval je dež. predsednik absolutiranega iurista g. Ig. pl. Ruberja konceptnim praktikantom v politični službi na Kranjskem. — Poštni oficijal g. Jožef Štrukelj v Ljubljani je imenovan poštnim kontrolorjem v Pulju.

Zrelostni ispiti na c. kr. I. državnih gimnaziji v Ljubljani so bili včeraj 12. julija dovršeni. Iz oddelka B je prišlo k ustnemu izpitu vseh 32 osmošolcev. Odliko jih je dobilo 5, in sicer: Frančišek Košenina z Gomilškega na Štajerskem, Karol Kuhelj iz Ljubljane, Vladimir Prijatelj iz Novega Mesta, Henrik Smrekar iz Ljubljane in Adrijan Zupančič iz Ljubljane. Zrelostno izpričevalo brez odlike jih je prejelo 20; ponavljalni izpit iz enega predmeta jih bo po počitnicah delalo 6; eden pa je popolnoma pogorel ter sme šele čez eno leto zopet priti k izpitu. V obeh oddelkih skupaj jih ima odliko 7, prvi red 38, ponavljalni izpit 11 padlo pa jih je 5.

Samomor učenca ljudske šole Veliko pozornosti je mej liberalnim svetom pred tednom dnij vzbudila »Narodova« vest, da se je v Mirni pri Trebnjem obesil učenec ljudske šole Ig. Komat, ker mu je kaplan zatrdil: »Če se mi ne bodeš bolje učil, te ubijem!« To »Narodovo« poročilo je zlagano, resnica je samo, da se je res obesil učenec ljudske šole, a ne Ig. Komat, ampak Alojzij Grazer, ki ni hodil, kakor »Narod« trdi v I. razred, ampak je obiskoval ponavljajno šolo. Popolnalaž je, da je kaplan prejšnji dan pred katastrofo dečka hudo pretepel, kajti v soboto ni bilo kršč. nauka, deček se je pa obesil v nedeljo. Deček se je res silno težko učil. Nekaj dnij pred njegovim samoumorum ga je vprašal kaplan krščanski nauk in deček je takrat izjemoma nekoliko znal, na kar mu kaplan ni rekel »Če se mi ne bodeš bolje učil — te ubijem«, ampak kaplan mu ni rekel nobene grajalne besede, pohvalil je dečka in mu rekel: »Le uči se, bodeš že šlo!« To so bile zadnje kaplanove besede do nesrečnega dečka. Včeraj je moral »Narod« priobčiti popravek g. kaplana Frančiška Majdiča, ki v svojem popravku trdi, da dotičnega učenca ni nikdar strahoval, nikdar pretepel in mu nikdar s hudim ravnanjem žugal. — Tako se je torej pojasnila »Narodova« senzacionalna vest o samomoru učenca ljudske šole. Čudimo se »inteligenci« da se še vedno dobro počuti v kloaki takih »Narodovih« lažij.

Uršulinske šole v Ljubljani so končale danes letošnje šolsko leto s slovesno sv. mašo v samostanski cerkvi. Šolsko ravnateljstvo je izdalo tiskano letno poročilo, ki prinaša na prvem mestu opis praznovanja sedemdesetletnice Njega Vel. cesarja Franca Jožefa I., zatem pa nadaljevanje jako koristnega spisa »Vrta gospodinja«. Veščica pisateljica M. L. prav spretno opisuje, kaj mora znati gospodinja o hrani iz šolskih poročil so razvidni podatki o učilnih zavodih, ki jih oskrbujejo uršulinke. V otroškem vrtcu je bilo 50 deklic. — Vnanja ljudska šola je imela v 10 razredih 533 učenk. Za višji razred je sposobnih 422, nesposobnih 100, neizprašanih 11. Slovenska meščanska šola — dosedaj edina meščanska šola s slovenskim poučnim jezikom — je štela 102 učenki, izmed teh je 96 sposobnih, 6 pa nesposobnih za višje razrede. To šolo obiskujejo učenke, ki stanujejo zunaj zavoda, poučujejo se tudi v francoščini in v igranju na klavirju in citrah. — V notranjo petrazredno ljudsko šolo je hodilo 200 učenk; sposobnih je 166, nesposobnih 28, neizprašanih pa 6. — Notranjo meščansko šolo, ki je — kakor notranja ljudska šola — združena s penzjonatom, je obiskovalo 125 učenk, 116 z ugodnim in 8 z neugodnim vspehom, 1 učenka je neizprašana. Vsi ti zavodi imajo pravico javnosti. Dalje oskrbujejo uršulinke zasebno učiteljščice; letos je bil otvoren le drugi letnik, ki je imel 18 gojenk. S prihodnjim šolskim letom se otvori zopet prvi letnik. Sprejemajo se le gojenke, ki

stanujejo v penzjonatu. Notranje gojenke se poleg šolskih predmetov poučujejo v modernih jezikih in godbi. Šoli odrasle gojenke, ki si žele v tih predmetih svoje znanje izpopolniti, in se vaditi v umetnih ročnih delih in gospodinjskih opravilih, obiskujejo takozvani prosti tečaj. — Iz letnega poročila tudi izvemo, da je c. kr. mestni šolski svet razpravlja o nadzorovalnem poročilu c. kr. okrajnega šolskega nadzornika z zadovoljstvom vzel na znanje, da se nahaja pouk v uršulinskih šolah v dobrem stanju in da je učiteljstvo vestno in trudoljubivo izpolnjevalo svoje službene dolžnosti. C. kr. mestni šolski svet je zagadelj izrekel učiteljskemu zboru svojo zahvalo in priznanje. Zdravstveno stanje učenk je bilo jako ugodno. Kljub temu, da so se širile v Ljubljani nalezljive bolezni, ni bilo število obolelih učenk večje kot druga leta, v zavodu sploh ni bilo bolezni in izmed 1000 učenk, ki obiskujejo uršulinske šole, je umrla le ena, stanujoča v mestu.

C. kr. višja realka v Ljubljani priobčuje v svojem letošnjem »Jahresberichtu« spis Jos. Wentzela »Ein Beitrag zur Bildungsgeschichte des Thales der Neumarkter Feistritz« s podobno. Koncem šolskega leta je bilo na realki 444 dijakov. Od dijakov je bilo: Slovencev 226 (lani 209), Nemcev 193 (?), Lahov 15, Čeh 1, Hrvatov 3. Z odliko je dovršilo šolsko leto 29 dijakov, prvi red ima 265, ponavljajno skušnjo 62, drugi red 65, tretji red 14. Radi bolezni niso bili izprašani 3. Šolnina je znašala 13.820 K. Stipendistov je bilo 23, skupna svota ustanov znaša 2978 K 53 h. Učnih močij je bilo 25. V obrtni nadaljevalni šoli je bilo 293 učenec, od katerih je bilo 266 Slovencev.

C. kr. druga drž. gimnazija v Ljubljani je danes sklenila šolsko leto. Ob 7. uri zjutraj se je mladina zbrala v uršulinski cerkvi, kjer je bila peta maša nato se je pela zahvalna in k sklepu cesarska pesem. Dijaki so sami oskrbeli lepo liturgično petje. Gimnazija, ki nosi ime slovenska gimnazija, je izdala »Izvestje« v slovenskem jeziku. Namestni učitelj g. I. Koštičial v njem kaže slovanske življe v nemškem besednem zakladu; je pač dovolj zanimivo, da vidimo tu dokaze, da so tudi Nemci od nas nekaj naše kulture sprejemali. Iz šolskih poročil, katera je sestavil c. kr. ravnatelj Fr. Wiesthaler, povzemamo o šoli: poučevalo je v petih šolah s paralelkami v prvih treh razredih, torej v 8 razredih 13 učnih moči. Dijakov je ob sklepu 57 Ljubljancanov, 201 Kranjcev sicer, 6 Štajercev. 14 Korošcev, 2 iz drugih dežel, skupaj 280. Po narodnosti so vsi Slovenci, razven 1 Čeha. Vsi so katoličani. Vspehi v posamnih razredih: v V. ima 5 dijakov odliko, 15 prvi red, 3 dvojko, 3 trojko, 5 ponavljalni izpit; v IV. ima 32 dijakov prvi red, 11 drugi, 2 tretji red, 4 ponavljalni izpit; v III. a 1 odliko, 20 prvi, 6 drugi, 3 tretji red, 2 ponavljalni izpit; v III. b 18 prvi, 9 drugi, 7 tretji red, 2 ponavljalni izpit; v II. a 5 odliko, 16 prvi, 5 drugi red, 1 ponavljalni izpit; II. b 3 odliko, 15 prvi, 6 drugi red; v I. a 1 odliko, 26 prvi, 7 drugi, 5 tretji red, 2 ponavljalni izpit; v I. b 4 odliko, 24 prvi, 5 drugi, 2 tretji red, 1 ponavljalni izpit. Vspehi v številkah na videz niso ugodni, a v resnici so povoljni; gimnazija je namreč šele z letošnjim letom postala višja, ima še mnogo dijakov torej, ki so na to gimnazijo prišli z mislijo, da hočejo le nekaj razredov za silo dovršiti, nekaj dijakov je bilo seveda dobrih, a najboljšje jemlje z gimnazije alojzijevišče, katero pošilja svoje gojence v prvo gimnazijo. Prihodnje šolsko leto se otvori na gimnaziji VI. razred; prične se 18. septembra, vsprejemne skušnje pa 16. sept.

Mestne ljudske šole v Ljubljani so danes zaključile šolsko leto. Letno poročilo mestne slovenske osemrazredne dekliške ljudske šole izkazuje, da je bilo na šoli učnih moči 15, vseh učenk je bilo koncem leta 487. Slovenk je od teh 478, 5 Nemk in 3 Čehinje, 1 Lahinja. Za višji razred jih je bilo sposobnih 382, nesposobnih 90, neizprašanih 13. V poštni hranilnici so učenke nahranile 1097 K 60 v. — Druga mestna petrazredna deška ljudska šola je imela koncem šolskega leta 12 učnih moči in 638 učenec, od katerih je bilo 634 Slovencev.

Sposobnih za višji razred je 494 učenec, nesposobnih 138, torej 21,6%. Nerazredjenih je ostalo 6. V pošto hranilnico so učenci nahranili 2037 kron. Za vstop v srednje šole se jih je oglasilo 102 — Obrtna pripravljajalna šola je imela na II. mestni deški ljudski šoli 4 učne moči. Od gojencev je imelo 138 dober vspeh, 44 manj dober in 8 jih je ostalo nerazredjenih. V šolski delarni se je poučevalo 43 učenec iz dveh višjih razredov ljudske šole. — Mestna nemška petrazredna deška ljudska šola je imela 7 učnih moči. Učenec je bilo koncem šolskega leta 194 (lani 217), od katerih je bilo Slovencev 114 (!) in samo 70 Nemcev, 10 jih je bilo drugih narodnostij. Za višji razred jih je bilo drugih 131, nesposobnih 59, neizprašanih 4. Za srednje šole se jih je oglasilo 29. — Mestna dekliška nemška šestrazredna ljudska šola je imela 15 učnih moči, 414 učenk, od katerih je bilo Slovenk 170, Nemk 234 in drugih narodnostij 10. Za višji razred jih je bilo sposobnih 343, nesposobnih 59, neizprašanih 15. — Prva mestna petrazredna deška ljudska šola je imela 15 učnih moči in 645 učenec, torej 19 več nego lani. Slovencev je bilo 643 in 2 Laha. Za višji razred je sposobnih 477, nesposobnih 163, neizprašanih 5. V pošto hranilnico so učenci vložili 1939 K 60 h. Za vstop v srednje šole se jih je oglasilo 107.

Na c. kr. Franc Jožefovi gimnaziji v Kranju se je zaključilo šolsko leto danes. Letno poročilo prinaša na čelu spis prof. dr. Jož. Tomiška: »Humanizem gimnazij v stari in novi luči.« Gimnazija, ki je imela letos vseh osem razredov, imela je toliko dijakov, da je moralo petero prvih razredov imeti vsprejemne. Koncem leta je bilo na gimnaziji 457 dijakov. Prvi red je dobilo 329 dijakov (58 odličnjakov) 53 dijakom je dovoljen ponavljalni izpit, 4 niso bili izprašani radi bolezni, 46 dijakov je dobilo drugi, 25 pa tretji red. Stipendij se je izplačalo 10.432 87 K.

Sestanek duhovščine in vlaganje temeljnika. V torek dne 16. julija imajo vsi duhovni voditelji Marijinih družb v veliki dvorani knezoškofijske palače v Ljubljani sestanek, pri katerem se pogovori, kako naj bi se kongregacije uspešno vodile, da bodo dosegle svoj namen. Na sestanku bode imel dve konferenciji č. o. Karol Ludwig iz Jezusove družbe. Prva se prične zjutraj ob 10. uri, druga ob dveh popoldne. O sestanku naravnost se lahko udeležijo č. gg. duhovniki slavnosti vlaganja temeljnika pri novih škofovih zavodih v Št. Vidu nad Ljubljano. Ob štirih se popeljejo z vlakom po državni železnici do Vižmarjev in bodo lahko dospeli na slavnostni prostor do petih popoldne, ko se slovesnost prične. Želeti je, da bi se te redke svečanosti zlasti častita duhovščina udeležila prav v obilnem številu.

Biskup Strossmayer je prišel tudi letos v Rogasko Slatino.

Orglarska šola. je 11. t. m. končala 24. leto z izpraševanjem učenec iz raznih predmetov, čemur so sledile produkcije v koralnem in figuralnem petju, v igri na orglah in na klavirju. Izmed 20 učenec je naredilo zrelostni izpit 5 abiturientov, h katerim se je pridružil en privatist; dva sta dobila spričevalo sposobnosti za orglarsko službo z odliko, ostali 4 pa so dobili spričevalo sposobnosti z dobrim vspehom. Novo (25.) šolsko leto se začne 18. sept. t. l.

Rousseau na ljubljanski dekliški šoli. Piše se nam: Dobro ste posvetili zadnjič ljubljanskim občinskim svetnikom, ki so krivi, da se na dekliško šolo kot vzor napiše Rousseauovo ime. Dostavite še to: Jean Jacques Rousseau — ali po naše: Janez Jaka Rusó — je dal v najdenišnico najprej dva otroka. Ko mu je njegova priležnica Reza rodila še tri, jih ni hotel rediti, ampak jih je poslal tudi v najdenišnico in pri tem izrekel frivolni dovtip: »Dajam jih tje kot ud Platonove republike, kajti v družbi bi postali ti otroci itak le »štifelpucerji« in zločinci.« Ko je prišel nekoč v najdenišnico, svojih otrok od drugih ni znal ločiti! Tak vzor vzgojitelja so ljubljanski liberalci napisali na dekliško šolo mladini v posnemo. Ljubljanske ma-

tere, kaj pravite vi k taki vzgoji in k takim pedagogom?

„Glasbene Matice“ redni občni zbor se vrši danes zvečer ob 8. uri v društvenih prost r.h.

Ljubljanska pekovska zadruga bode 18. t. m. praznovala lepo slavnost. Ta dan bode namreč blagoslovljena nova zadruga hiša v Komenskega ulicah. Po blagoslovljenju hode slavnostni banket v Hafnerjevi pivarni.

Sestanek abiturijentov na Reki. Odbor za prireditve sestanka abiturijentov na Reki nas prosi naznaniti, naj bi vsak, kdor bi želel udeležiti se sestanka, naznanil svojo udeležbo odboru vsaj do 20. t. m.

Šentjakobsko trnovska moška podružnica v Ljubljani je izročila družbini blagajni 171 K in sicer: letnine 76 K, potem 86 K Ciril - Metodovega daru, ki so ga podarili nastopni gg.: po 10 K stolni dekan Zamejic in F. Podlimbarski; 8 K kan. Rozman; po 5 K gen. vikar Fais, A. Zupančič, Vrhovnik; po 4 K prof. Gnjezda in Nadrah; po 3 K dr. Fr. Ušeničnik, Steška, Fr. Ferjančič, dr. Pečjak, dr. Poček, Jož. Vidmar; po 2 K Andr. Kalan, dr. Karlin, Kržič, Trtnik, Sim. Troš, Stroj, dr. Gestrin; po 1 K Jereb, dr. Förster, dr. Žitnik; za velikovško šolo je daroval g. župnik F. Jeršič 5 K; podpornine in raznih darov 4 krone.

Jutri na dobrodelno slavnost! Opozarjamo, da se vrši jutri zvečer ob 7. v prostorih »Nar. doma« dobrodelna slavnost slov. del. pevskega društva »Slavec« v prid nesrečnim pogorelcem v Kropi, Gorenjivasi, Dobrunji in Bizoviku. Ker je ves čisti dohodek določen v tako človekoljuben namen in je vsopred veselice tako vsestransko vabljiv, se je nadjati, da dobe pone-rečeni vsled obilega obiska od strani občinstva znatne denarne prispevke. Pripomniti je tudi, da tu ne bo nobenega odiranja pri prodaji jestvin in pijač.

Iz Ljubljane se nam piše: V izlozbi trgovine Gričar in Mejač je izpostavljena diploma „Slovenije“ za dr. Tavčarja. To diplomu naj pogleda, kdor hoče vedeti, kako je ime možu, ki je raztrgal „Slovenijo“ in kateremu je sloga med Slovenci puhla fraza, zveza z Nemci pa vrhunec slovenske modrosti.

Umrl je včeraj v Tomaju č. g. Anton Kuh n. duhovnik v pokoju. Rojen je bil v Rudolfovcem 10. junija 1839. — Več prihodnjih.

Spremembe v krški škofiji. Čast. gospod Franc Božič je nastavljen kot kaplan v Vetrinju, č. g. Karol Plaš kot kaplan v Škocijanu v junski dolini, č. gosp. V Polanec pride kot kaplan v Kotarče in č. gospod J. Dragasnik kot kaplan v Globasnico. Č. g. Jožef Štefan pride kot drugi mestni kaplan v Volšberk. — Za slovenskega propovednika in spovednika v uršulinskem samostanu v Celovcu je imenovan č. gospod Anton Stres, prefekt v Marijanšču.

Nesrečen dan v Postojni je bil vtorek 9. julija. Zjutraj je skočila neka zakonska žena — Franciška Milharčič — v vodnjak. Revici se je v glavi zmedlo. Potegnili so jo hitro iz vodnjaka, in hitri zdravniški pomoči se je posrečilo, ohraniti ji življenje. Dal Bog, da bi ozdravela tudi na duhu! — Zvečer istega dne je utonil v Pivki pri kopanju 15letni Jakob Čič. — Mizar Francišek Cestnik pa je padel tako nesrečno z lestvice, da bi si bil skoraj zlomil tilnik. — Zaznamovati imam še nekaj manjših nesreč: Neki gospod si je poškodoval nekoliko prst na roki, neki delavec se je usekal, tudi neki konj je bil nesrečen in voz sena se je zvrnil; v neki družini pa so bili v velikih skrbeh, kam je šla njih mala hčerka; šli so jo iskat in jo našli že o mraku na potu od postojinske jame, kamor je šla pogumna deklica sama — na izprehod. V sredo zjutraj so se povsod po Postojni pogovarjali o mnogih nesrečah preteklega dneva.

Klub slov. biciklistov „Ribniška dolina“ priredi v nedeljo 11. avg. t. l. cestno dirko na progi: Ribnica Sodražica-Podklanc in nazaj, skupaj 28 klm.; start in cilj v Ribnici, pred sodnijo. Začetek ob 4. uri pop. Dirka se v dveh oddelkih: Ljunijorji in II. senijorji. Darila za junijorje v vrednosti 50, 30 in 20 K, za senijorje pa 20 in 10 K.

Poleg tega dobi še vsak dirkač, kateri prevozi progo v določenem času. časovno svetinjo. Vloga 3 K. Po dirki je v gostilni g. Ivana Arkota »pri kolodvoru« veselica z godbo in prosto zabavo in se bodo ob enem dirkačem razdelila darila. Dirka je pristopna vsem članom kluba, kateri so pristopili do 28. julija t. l. in so do takrat plačali svoje prispevke za tekoče leto. Prijave, s priloženo vlogo sprejemajo se do 8. avg., kajti s tem dnem se zaključi vsprejemanje prijav. S to dirko stopi klub »Ribniška dolina« prvokrat v javnost in je upati, da doseže s to dirko, za katero je med domačimi kolesarji mnogo zanimanja, lep vspeh in bi bilo želeli, da se tudi manjši dirkači udeležijo te prve ribniške dirke.

V prid pogorelcem je daroval g. dr. Val. Krisper, odvetnik v Ljubljani 50 K, ker mu ni mogoče udeležiti se jutrišnje dobrodelne slavnosti.

Dražba premičnega blaga iz zapuščine pokojnega gospoda dekana Josipa Kreseta v Kočevju se bode začela v torek 16. t. m. (v župnišču). Mej drugim bo na prodaj tudi par konj, njih oprava, kočija, koleselj, sani ter različno poljsko orodje.

Pomoč zadrugam. Z Dunaja se poroča, da je bil 9. julija v trgovskem ministerstvu seja stalnega odseka za pospeševanje obrta. Podpore so bile dovoljene mi zarski zadrugi v Št. Vidu in čevljarški zadrugi v Ljubljani.

Za dacarja! Rekel je v družbi neki dež. uradnik to-le: Poslanec baron Schwegel je utemeljil svoj predlog, s katerim je ta prijatelj svobode uzel dež. uradnikom pasivno volivno pravico, s tem, da pri nas vsak služnik dežele v svoji službi lahko deželi veliko več koristi, kakor v dež. zboru; Schwegel naj tedaj pusti dež. zbor in naj gre za dacarja.

Svojo hišo zažgal. V občini Zamarko pri Sv. Lenartu v Slov. goricah je zažgal kočar Janez Dvoršak svojo hišo z namenom, da bi dobil zavarovalnino. Sodišče ga je takoj zaprlo.

Skok iz petega nadstropja. V Trstu je skočila Terezija Tomsich, prodajalka tobaka, iz petega nadstropja na dvorišče. Razbila si je glavo in bila je v hipu mrtva.

Sadna letina na Vipavskem. Poročajo, da je preteklo že več let, da so zastonj popraševali kupci marelic in drugega sadja iz raznih krajev po sadnem blagu. Vsako leto skoro je bilo že ob cvetju neugodno vreme. Letos pa kaže izvenredno dobra letina, posebno za marelice. Opozarja se na to pred vsem kupce Slovence, da se potrudijo v imenovane kraje, da ne bodo le Nemci odnašali dobičkov od slovenskih kmetovalcev.

Za spomenik cesarici Elizabeti v Trstu se v Ljubljani pridno nabira vsled poziva delavskega odbora v Trstu. Imenik dosedanjih darovalcev je na razpolago v našem uredništvu. Darove sprejemata g. N. V. Nučič in g. Tašker, portir na južnem kolodvoru v Ljubljani.

Obsojen liberalni hujskač. Tajnika baron Rokitsanskega »Bauernbunda« Newirtha so porotniki v Ljubnem na Štajerskem obsodili radi goljufije. Dobil je pet let ječe. Kakor se vidi, so si liberalni osrečevalci kmetov povsod jednaki.

Demonstracije proti bošnjakom v Gradcu je te dni nagradilo graško dež sodišče. 22letni mediciner Ant. Bleichsteiner, sin vseučiliškega profesorja, je dobil radi upora proti straži tri dni, mediciner Fr. Zöttl in tehnik Al. Labowitz radi demonstracij pred polic. ravnateljstvom pa štiri ozir. sedem dni. Poleg tega je dež. sodišče potrdilo razsodbo okr. sodišča, ki je obsodilo podžupanovega sina Frica Wirth v osemdnevni zapor, ker je s piuklici pozdravljaval bosniško godbo.

Tatvina. V času mej 5. in 8. t. m. je neznan tat ukrad zasebnici Müller v vili pri Šakalji vasi kaseto z zlatnino.

Z odra padel je danes pri gradnji justične palače laški delavec O. Terezini ter se znatno poškodoval.

Velik požar. V Bleisteinu na Bavarskem je predvčerajšnjim pogorelo 73 glavnih in 76 gospodarskih poslopij. Pogoreli ste dve cerkvi in jeden samostan.

Nova drakonska Kitchenerjeva odredba. Lord Kitchener je sedaj zabranil v

Južni Afriki razpečavanje vseh inczemnih časopisov. To je storil gotovo radi tega, ker na svetu skoro ni neangleških časopisov, ki bi odobrvali angleško barbarstvo v Južni Afriki.

Volitve v okrajne zastope na Dunaju. Pretekli teden so bile dopolnilne volitve v razne okrajne zastope na Dunaju. Liberalci in nemški radikali so sli združeni v boj proti krščanskim socialcem. Ta židovska zveza je povsod sijajno — propadla. »Narod« je slabo prorokoval.

Kaj pa »inteligenca«. Historija o zelenih vrvicah. »Narod« je imel hude skrbi zadnje čase. Vodstvo katol.-nar. stranke je namreč oficijelno vprašalo razne gg. poslance ali žele še kandidirati za dež. zbor. To je nekaj tako naravnega in vsakemu normalnemu človeku umljivega, da se more le kak »Narodovec« izpodtikati nad tem. Saj se mora vendar vsakdo prej vprašati, ali hoče biti poslanec, prej ko se proglasi javno kandidatura. Pisma so bila vsa doslovno enaka; tudi poslanec Pakiž je dobil ravno tako pismo kakor vsi drugi, in je vse zlagano, kar »Narod« o njem piše. Ker je bil na teh pismih podpisan dr. Evgen Lampe, je »Narod« spletel celo »historijo«, ki je značilna za duševni nivo »Narodovec«. Dr. Tavčar se je že v dež. zboru z njemu lastno ohko norčeval iz poslancev, »Narod« pa je pisal, da je dr. Evgen Lampe »stolni krvnik«, »rabelj sultana Sustersiča«, da »prinaša dosedanjim konservativnim dež. poslancem zeleno vrvico v hišo, češ, sedaj se obesi sam, ker ta stranka več ne potrebuje«, da daje »migljal s kolom«, da se »laže«, da mu »jetra tekajo in da je vsak dan bolj neumen«, da je »konjeka smrt«. Dr. Tavčar je lahko ponosen na te cvetke, ker so čisto primerne liberalni »inteligenci«. Ker ni vredno, da bi se resno pečali s tako polemiko, prepuščamo dr. Tavčarjevo »zeleno vrvico« v porabo svojemu — podlistkarju.

Sejmi po Slovenskem od 15. do 20. julija. Na Kranjskem: 15. v Vinici; 16. v Metliki; 17. v Zdenski vasi; 20. v Koprivniku. — Na slovenskem Štajerskem: 15. v Zdolah; 16. v Dobju; 17. na Muti in pri Sv. Filipu v Veračah; 20. v Arnužu in Vitanji. — Na Koroškem: 15. v Gradišah. — Na Primorskem: 15. v Drenciji.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj, 13. julija. Uradni list objavlja potrjen zakon glede povišanja žganjarine.

Trident, 13. julija. Včeraj je v odsekovi seji poročal župan o dogodkih v deželnem zboru zaradi avtonomijskega vprašanja, ki je ne le v Tridentu, ampak tudi v drugih južnotirolskih okrajih vzbudilo veliko gibanje. Župan je rekel, da zaključenje deželnozbornskega zasedanja nikakor ni pomirilo tega gibanja. Sklenila se je resolucija, v kateri se najostreje protestira proti postopanju deželnega glavarja. Po celem Trentinu se pripravljajo take protestne izjave.

Inomost, 13. julija. Dež. zbor je po najvišjem naročilu včeraj zaključil zasedanje.

Inomost, 13. julija. Na tirolsko-italijanski meji so neznanzi zlikovci dne 9. t. m. razdrli pet državnih avstro-italijanskih mejnikov. To se smatra kot iredentovska demonstracija.

Praga, 13. julija. Zaradi prihodnjih deželnozbornskih volitev je bilo tu skupno posvetovanje staro- in mladočeških zastopnikov. To je prvi oficijelni razgovor o tej stvari. Posvetovali so se o skupnem postopanju v taktičnih, političnih in gospodarskih vprašanjih. Še le, če se ti razgovori ugodno končajo, se bodo začela pogajanja z zastopniki ostalih čeških frakcij. Z gotovostjo se pričakuje, da se bodo Staro- in Mladočehi pogodili. Posvetovanja se nadaljujejo.

Mor. Ostrava, 13. julija. V Vilkovici so pokradli tatje iz ondotne cerkve več kelihov in monstrane v vrednosti nad 1000 K.

Krakovo, 13. julija. Listi javljajo, da se bode že pred zasedanjem državnega zbora ustanovilo ministerstvo javnih del in da dotični minister postane dr. pl. Bilinski.

Pariz, 13. julija. Zunanje ministerstvo izjavlja v poluradni noti, da vladi ni došlo nikako pismo iz Vatikana v zadevi kongregacijskega zakona.

Bruselj, 13. julija. (C. B.) Belgijska kraljica je včeraj v Spa bržkone

vsled velike vročine omedlela, vendar je prišla kmalu k zavesti. Nevarnosti ni nobene.

Rim, 13. julija. »Corriere della Sera« poroča iz Jauine, da je turška vlada dovolila ustanovitev italijanskih poštних uradov v Epiru in Albaniji.

Turin, 13. julija. Anarhista Grignola je zasledil nek stražnik. Anarhist je stražnika s toliko silo udaril, da se je stražnik mrtev zgrudil na tla.

London, 13. julija. »Times« javljajo iz Novega Jorka, da je zbor demokratov v Ohio zavrgel Bryanovo politiko. Srebrno vprašanje sedaj bržkone popolno izgine iz ameriške politike.

Novi Jork, 13. julija. Blizu Springfielda v Pensilvaniji se je podrl železniški most. Devet delavcev je ubitih, osem ranjenih; skoro vsi so Italijani.

London, 13. julija. Reuterjev urad poroča iz Zeerusta 8. t. mes.: General Methuen je na potu v Enselsberg 3. t. mes. zvečer presenetil burski tabor in ujel 43 Burov. Ugrabil je 29 pušk, okolu 1200 glav živine, 38 vozov in 500 vreč žita, 40 burskih rodbin so odvedli v angleški tabor. Buri imajo dva ubita, Angleži dva ranjena. Burski poveljnik je ušel (?).

London, 12. julija. Iz Shanghaja poročajo, da je princ Tuan z veliko armado na potu proti pokrajini Šansi in da se mu je pridružil prestolonaslednik. To se je moglo zgoditi le z vednostjo in dovoljenjem cesarice-vdove.

Umrl so:
11. julija. Anton Malič, pisar 32 let, Stari trg 21, jetika. — Julijana Matkovič, brivčeva hči, 3 leta, Pred skofijo 11, jetika.
V bolnišnici:
7. julija. Martin Škerjanec, prisiljenec, 42 let, Hydrops universalis.
8. julija. Fran Barbič, kajzar, 37 let, Hemoptoe ex tuber. pulm. — Marija Divjak, branjevka, ostarelost. — Jakob Sinkovec, hlapec, 18 let, jetika.

Žitne cene

dné 12. julija 1901.
(Termin.)
Na dunajski borzi:
Za 50 kilogramov.
Pšenica za jesen K 8.30 do 8.31
Rž za jesen » 7.23 » 7.24
Koruza za julij-avgust » 5.56 » 5.57
» september-oktober » 5.78 » 5.79
» maj-junij 1902 » 5.28 » 5.30
Oves za jesen » 6.63 » 6.64

Na budimpeštanski borzi:
Pšenica za oktober » 8.00 » 8.01
Rž za oktober » 6.81 » 6.82
Oves za oktober » 5.27 » 5.28
Koruza za julij » 5.24 » 5.25
» avgusta » 5.34 » 5.35
» maj 1902 » 4.39 » 5.00
(Efektiv.)

Dunajski trg.
Pšenica banaška K 7.80 do 8.35
Rž južne žel. » 7.40 » 7.65
Ječmen » — » —
» ob Tisi » — » —
Koruza ogerska » 5.60 » 5.70
Činkvant » 6.75 » 7.10
Oves srednji » 7.60 » 7.75
Fižol » 7.75 » 10.00

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 306.2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura po Celziju	Vetrevi	Nebo	Padavina v 24 urah
12 9 zveč.	735.8	18.4	sl. sever.	del. jasno	
13 7 zjutr.	735.7	15.4	sl. jug.	del. jasno	0.0
13 2 popol.	734.0	26.7	sr. zah.	del. oblač.	

Srednja včerajšnja temperatura 18.9 normale: 19.7*

Zahvala. 688 1-1
Globoko ginjena po mnogobrojnih dokazih iskrenega sočutja povodom smrti mojega iskreno ljubljene soproga, gospoda
dr. Ivana Jan-a
izrekam za darovane lepe vence, za mnogobrojno zadnje častilno spremstvo in za vsa toliko tolažilna ustna in pismena sožalja v svojem in v imenu svojih nedoraslih svojo najtoplejšo in najiskrenejšo zahvalo. Posebno se pa zahvaljujem č. g. župniku Almanu, g. V. Černetu, g. V. Janu, g. nadučitelju J. Žirovniku, gg. uradnikom ljubljanskega magistrata, sl. bralnemu in g. silnemu društvu za ginjačo petje ob grobu, in onim neustrašenim možem, ki so šli pokojnika iskat pod Bratovljo peč z nevarnostjo lastnega življenja.
Gorje, dné 12. julija 1901.
Marija dr. Jan-ova.

Naznanilo.

Naznanjam tem potom p. n. občinstvu, da sem svojo

***** krojaško obrt *****

premestil iz Udmeta

v Sneberje št. 16,

po domače pri Somreku,

in sem istotam ob jednom prevzel tudi

***** gostilno *****

z lepim senenatim vrtom,

kjer bodem vedno s pristnim, domačim cvičkom, kakor tudi z gorkimi in mrzlimi jedili postregel.

Se za mi do sedaj izkazano zaupanje najbolje zahvaljujoč, priporočam se i nadalje in ostanem

z odličnim spoštovanjem

Valentin Černe

686 3-1

Barve za umetnike, düsseldorfске, dr. Schönfelda, v pušicah, za akademične slikarje, ter Kasparjeve in Spitzauerjeve, dobé se pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Franciškanske ulice. Vnanja naročila proti povzetju. 228 7 11-1

Krepak deček,

sin poštenih starišev, se takoj sprejme kot učenc v špicerij-ko trgovino.

Kje, pové upravništvo »Slovenca«. 667 3-2

Prodajalka,

stareja, se sprejme.

Kje, se izve pri **GOSP. ZVEZI** v Ljubljani. 685 1-1

„Styria“-kolo

še dobro ohranjeno se po nizki ceni proda v Ljubljani Rimska cesta št. 11.

Katoliška Tiskarna

priporoča raznovrstne

vizitnice

po nizki ceni.

ANT. PRESKER

krojač v Ljubljani,

Sv. Petra cesta št. 6

se priporoča preč. duhovščini

v izdelovanje vsakovrstne

duhovniške obleke

iz trpežnega in solidnega

blaga po nizkih cenah.

Opozarja na veliko svojo zalogo

zgotovljene obleke

posebno na haveloke v naj-

večji izberi po najnižjih cenah.

Dobavitelj uniform avstrijskega društva

železniških uradnikov. 7 52

J. N. Potočnik,

krojaški mojster,

v Ljubljani, Sv. Petra nasip št. 2

se priporoča prečast. duhovščini v

izdelovanje

duhovenske obleke in talarjev

po najnovšem kroju in po

nizkih cenah. 678 4-2

Gimnazijski konvikt

benediktinskega samostana št. Pavel

v lepi, zdravi legi labodske doline — v »raju Koroške«.

Javna, popolna gimnazija. — Prospekte pošilja na

zahtevanje vodstvo konvikta. 125 5-3

Vsprejemna izpita sta dne 15. julija in 16. septembra.

Kneza Janeza Liechtenstein-skega
tovarna za glinaste izdelke
in opeko 779 24-14
„Unter-Themenau“
pri Breclavi (Lundenburg)
priporoča:
Mozaik- in tako zvane „Feinklinker“-
plošče v najlepši izvršitvi za vsakovrstno
tlakanje, zlasti za
cerkve in samostane.
Taka dela je tovarna že izvršila po cerkvah
v Brumovi, Mariavöly, Kromerizu in Otakar-
ringu; v klavnici Brnski; po kolodvorih
v Olomouci, Prerovu, Krakovu; v samostanih
Kolomea, Stará Wies, Mödlingu, Brezau,
Tarnopolu; po bolnišnicah v Krakovu,
Kološu in Brnu.
Dvakrat posteklene cevi iz kamenine,
nastavke za peči, školjaste posode za stranišča.
„Klinker“-opeka, pečnice in stranice
za ognjišča v razni izvršitvi.
Zarezna strešna opeka, navadna opeka,
posteklena in ne posteklena, najboljše vrste
Ceniki in troškoveniki na razpolago.
Delavcev okoli 700.

Sloveči profesorji zdravilstva
in zdravniki pri-
poročajo
Želodčno *
* tinkturo
lekarnarja Piccoll
v Ljubljani
dvornega založni-
ka Nj. Svetostipa-
peža
kot želoдец
krepkujoče in
tek vzbujajo-
če, dalje kot pre-
bavljenje in
telesno od-
prtje pospešu-
je sredstvo, po-
sebnost onim, ki
trpe na navadnem
telesnem za-
ortju.
Razpošilja se proti povzetju v škatlicah po 12 in
III. več stekleničic. 591 50-49

Avgust Repič, sodar,
Ljubljana, Kolezijske ulice št. 16
(v Trnovem)
izdeluje, prodaja in popravlja vsakovrstne
sode
po najnižjih cenah. 679 26-1
Kupuje in prodaja staro vinsko posodo.

Fran Sartory
koncesionirani telegrafski instalater
Ljubljana, Rožne ulice št. 39
priporoča se za
sestavo hotelskih, hišnih in sobnih
telegrafov in telefonov
po najnižjih cenah. 676 12-1

V vročem letnem času
je priporočati dobro in ugajajočo
osveževalno in mizno pijačo
pripravno za primešanje vina, konjaku ali sadnim
sokovom, za to opozarjamo na

MATTONLJEV
GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina
Ta pijača vpliva ohladilno in oživa oče, vzbuja
slast do jedi, pospešuje prebavljenje. Po letu je
ta pijača pravo krepilo. (VIII.) 10 26

Izvirnik: Giesshübl Sauerbrunn,
želez. postaja, zdravilno kopalnišče pri Karlovih varih.
Prospekti zastoj in franko
V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih
specijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in
vinom.
Zaloga pri Mihael Kastner-ju in Peter Lassnik-u
v Ljubljani.

Köpel
Rogatec
Slatina.
Južne železnice postaja:
Polčane (Pölschach).
Krasno prebivališče za po
leti. Preizkušeno zdravili-
šče za boleznj v želodcu, na
jetrih in ledvicah, za slad-
korno bolezen (diabetis),
žolčne kamene, katarhe v
goltancu in na krhluju itd.
Prospekti se dobe pri
ravateljju. 350 17-15

C. in kr. priv. umivalna voda za konje.
Cena steklenici 2 K. 80 h

Kwizdov restitucijski fluid
je tekočina, že 40 let v rabi po dvernih, vojaških
in civilnih konjskih hlevih, s katero se krepčajo
konji po velikem trudu, ali če si zvljijo nogo, če
jim odrevene kite itd. Ta tekočina dela konja spo-
sobnega za izredne uspehe pri dirkah — Pristen
je fluid le z gori označeno varstveno znamko in je
dobilji po vseh lekarnah in prodajalnicah dišav v
1. Avstro-Ogerski. 630 20-18
Glavna zaloga
Franc Jan. Kwizda,
c. in kr. avstr.-oger. kr. rumun. in knežji bulgarski
dvorni založnik, lekarnar v Korneuburgu pri Dunaju.

V pomoč Salezijancem!

Žrebanje nepreklicno 30. dec. 1901.

Efektna loterija

za zgradbo zavešišča in
odgojevališča v Ljubljani.

Srečka 50 v.

Srečke se dobivajo v odborovi pisarni v
Ljubljani, Gosposke ulice.

Razprodajalcem popust. 675 3-2

Zdravilišče Toplice na Kranjskem

postaja dolenske železnice Straža-Toplice.
Akrato-vrelec z vodo od 33 do 38° C. vročo. Se pije in koplje. Voda je izredno zdravilna zoper
protin, revmatizem, ishijas, nevralgijo, kožne in ženske bolezni. Veliki bazini za kopanje,
posamezne banje in barne kopeli. Lepo uravnane sobe za tujce, društvene dvorane in sobane za
igre. — Zdravo obnebje. Gozdi v okolici. Dobre restavracije z nizkimi cenami. — Kopalniška doba od
1. maja do 15. oktobra. — Vsa pojasnila daje brezplačno
525 5-5 topliško oskrbnništvo.

Oznanilo.

Dne 21. julija 1901. ob 3. uri popoldne se bode v Hrību pri Vrhniki vršila
prostovoljna dražba
nekdaj Obresovega mlina in žage.
Cena in dražbeni pogoji se izvedo pri c. kr. notarju Antonu Komotarju na
Vrhniki.

Prodaja

iz konkurzne mase Amalije Bifenc omož. Stuplica, trgovke v Ljubljani,
Prešernove ulice št. 5.
Konkurzno oskrbnništvo prodá celofno zalogo na blagu (manufakturno kratko blago)
in trgovinski inventar (red. št. 1-222 inventarnega zapisnika) v cenilni vrednosti
2867 K 40 vinarjev tistemu, ki največ ponudi.
Konkurzno upravništvo ne prevzame nikake garancije za popolnost in resničnost
inventurnega zapisnika in za kakovost blaga in si pridrži pravico, ponudbe sprejeti ali tudi
odkloniti.
Ponudbe naj se pismeno določijo g. dr. Val. Krisperju, odvetniku v Ljubljani,
do 25. julija t. l.; zajedno s ponudbo je položiti 10% vadij, t. j. 286 K 74 v.
Inventurni zapisnik je na ogled pri g. dr. Val. Krisperju in pri deželnem sodišču v
Ljubljani.
Dr. Valentin Krisper,
konkurzni oskrbnik.

F. P. Vidic & Co.

v Ljubljani
ponudijo po najnižji ceni poljubno množino
stavbinske opeke,
zarezne strešne opeke
(Strangfalz-Ziegel) in tem pripadajočo stekleno zarezno opeko.
Strešna okna iz litega železa.
Peči in štedilna ognjišča
(lastni izdelek). 586 12
Roman-cement in dovski Portland-cement
pa tudi vse druge za stavbe potrebne predmete.
Najnižje cene.

Važno! Za Važno!
gospodinje, trgovce, živinorejce.
Najboljša in najcenejša postrežba
za drogve, kemikalije, zelišča, cvetja, kore-
nine itd. tudi po Kneippu, ustne vode in zobni
prašek, ribje olje, redilne in posipalne moke
za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne
predmete, fotografske aparate in potreb-
ščine, kirurški obvezila vsake vrste, sred-
stva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd.
— Velika zaloga najfinjšega čaja, ruma in
konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod
in solij za kopel. 304 17
Oblastv. konces. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno priporočljivo: grenka sol, dvojna
sol, solitar, encijan, kolmož, krmilno apno itd.
Vnanja naročila izvršujejo se točno in solidno.
Drogerija Anton Kanc
Ljubljana, Šelenburgove ulice št. 3

Tovarna pečij in raznih prstenih izdelkov

Alojzij Večaj

Ljubljana, Trnovo, Opakarska cesta, Veliki stradon št. 9

priljubljen slav. občinstvu in pred. duhovščini svojo veliko zalogo barvanih prstenih

pečij in štedilnih ognjišč

kot: rujavih, zelenih, belih, modrih, sivih, rumenih itd., kar najbolj trpežnih in po modernih modelih izdelanih. **Cene nizke.** 598 29-4

Lastni izdelek. Ceniki franco in brezplačno.

Duhovski poslovnik,
ali navod za razno uradno poslovanje v dušnem pastirstvu in za okrobovanje ocrkvenega in nadarbinskega premoženja. — Z raznim obrabi in stvarim kazalom. — Sestavljen Martin Pot. — Drugi, popravljeni natis. — Sestavljen Brožica izvod knjige stane v "Katoliški tiskarni" v Ljubljani 4 krome, tisto vezan v polsagrnu ali celoplatnu 5 K 30 h. Po pošti 30 h več.

Prodajalnica s skladiščem

v novosezidani hiši v Prešernovih ulicah št. 5 687 3-1
se dá v najem s 1. avgustom.

Uradne in trgovske **KOVERTE** s firmo priporoča **KAT. TISKARNA** v Ljubljani.

Nesnanjam, da imam v zalogi vedno trišno in trpežno blago vsake vrste za častite gospode duhovnike.

Tudi slav. p. n. občinstvu nesnanjam, da imam v zalogi vsake vrste moderne štofe ter tudi naprednejših tirolskih lodan za haviloke.

Tudi imam narejene haviloke vsake velikosti za gospode dečke po nizki ceni.

Dijakom znižane cene!

JAKOB MIKOLIČ,

— krojaški mojster, Novo mesto, Veliki trg št. 92 —

priljubljen se pred. duhovščini v izdelovanju vsakovrstne obleke, posebno talarje, površnike itd.

po najokusnejšem in najnovejšem kroju. — Izdelujem vsako, v to stroko spadajoče delo natančno po meri.

Priporočam se pred. duhovščini, da me blagovoli počastiti s cenjenimi naročili, zagotavljam, da bodem vedno skrbel, da izročim vsako naročilo v največjo zadovoljnost prečastitih naročnikov.

Slav. p. n. občinstvu priporočam svojo dobro urejeno krojaško delavnico.

v kateri delajo najboljši delavski moči; zatorej se jamči za elegantno, lepo in moderno izvršitev naročil, kakor tudi zato, da se vsaka v moji delavnici narejena obleka lepo prilaga.

410 7

KAROL ZUPANČIČ

Jurjevica pri Ribnici, Kranjsko,

izdelovatelj žičnih (dratenih) tkanin ter pletenin in trgovina s sitarskim, rešetarskim in lesenim blagom,

priljubljen slav. p. n. občinstvu svoje **pletanine** in **žice**, **pletene s strojem po uzorcih**, za ograjo gozdov in vrtov, za fazanerije, kur-nike, golobnjake; **mreže za presejanje** gramoza in peska. — Izdeljuje in ima veliko zalogo **medene, pocinjene in železne tkanine** za stroje, mlino, okna, line kleti; **mesne sitnice**, prožne posteljne mreže (Drahtmatratzen) v raznih velikostih, **raznovrstna sita**, rešeta za tovarne in mlin, kape za ogrebanje čebel, pokrivala za jedila, **razno leseno (suho) robo** itd. po najnižji ceni. 564 12-7

Ceniki na zahtevanje brezplačno.

Razglas.

683 3-3

Vipavska grajščina prodajala bode na prostovoljni dražbi po parcelah ali večjih skupinah na licu mesta nastopna **posestva**:

I. **Dne 8. julija 1901** ob 9. uri predpoldne **hišo št. 19 na Colu** z vrtom in pašnikom, ob 11. uri predpoldan **gojzd „Doline“** ležeč v katastr. občini Vodice, okraj Vipava, v izmeri 67 oral 163° ali 38 H 60 a 36 m².

II. **Dne 12. julija 1901** ob 9. uri predpoldne **hiše št. 22, 23 in 28 v Vipavi**, nadalje mlin in žago z vodno silo na Vipavi, kakor zraven stoječa gospodarska poslopja.

III. **Dne 15. julija 1901** ob 9. uri predpoldne **gojzd „Zadlog“** ležeč v katastr. občini Zadlog, okraj Idrija, v izmeri 297 oral 780° ali 183 H 97 a 16 m².

IV. **Dne 22. julija 1901** ob 9. uri predpoldne **gojzde** ležeče v katastr. občini Črnič, okraj Idrija, v izmeri 108 oral 1428° ali 62 H 43 a 87 m² — in **gojzd** lež č v katastr. občini Lome v izmeri 282 oral 678° ali 170 H 81 a 20 m².

Spisek iz zemljiške knjige, posestni listi in dražbeni pogoji ležijo na vpogled v c. kr. notarski pisarni v Vipavi.

Vipava, dne 28. junija 1901.

Mark Pushnik,
c. kr. notar.

Št. 24 046.

682 3-1

Dobava bukovih drv.

Podpisani mestni magistrat kupi **300 do 320 sežnjev** 24 palcev dolgih, suhih, zdravih **bukovih drv**, katere bo tekom meseca avgusta letos oddati v mestna skladišča.

Ustne ali pismene ponudbe sprejema **do 25. t. m.** mestni gospodarski urad v navadnih uradnih urah.

Magistrat deželnega stolnega mesta Ljubljane.

dne 10. julija 1901.

Popolno prenovljena!
Hafnerjeva pivarna in restavracija.

Tako priljubljena **veranda** je sedaj pokrita **s steklom**. Prostorna na vrtno stran odprta **poletna jedilnica** je novo zgrajena.

Veliki jedilni salon je najfineje prenovljen.

Novozgrajen velik kuhinjski prostor.

Izvrstna kuhinja, izborna pivo iz pivovarne v **Gössu** jako dobra pristna vina.

Senčnat, neprašni vrt dovoljuje, kot znano, radi zvišene, proste in suhe **leže** v poletnih nočeh do jeseni **dolgo bivanje** na prostem.

Za prav številni obisk od strani p. n. občinstva prosi

velespoštovanjen

Ivan Hafner

hišni posestnik in restavrater.

645 4-3

Kmetiška posojilnica ljubljanske okolice,

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v Ljubljani, Marije Terezije cesta hiš. št. 1,

v Knezovi hiši,

obrestuje hranilne vloge po

1098 40-21

4¹/₂ odstotka

brez odbitka rentnega davka, katerega posojilnica sama za vložnike plačuje.

Uradne ure, razun nedelj in praznikov, vsaki dan od 8. do 12. ure dopoldne.

Poštnega hranilničnega urada št. 828.406,

Telefon šte. 57.

Za naš želodcu boleajoče!

Vsem, ki so si vsled prehlajenja ali preobloženja želodca, vživanja slabih ali težko prebavljivih, prevročih ali premrzlih jedil ali po nerednem načinu življenja nakopali kako želodčno bolezen, kakor:

želodčni katár, želodčni krč,
želodčne bolečine, težko prebavljanje ali zažlezenje,
naj bode s tem priporočeno dobro domače sredstvo, katerega izborni učinki so že mnogo let preizkušeni. To je

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

To zeliščino vino je prirejeno iz izbornih zelišč z dobrim vinom in okrepča in oživi prebavni organizem človeka. Zeliščino vino odstrani motenja pri prebavi in pospešuje novo tvorjenje zdrave krvi.

Po pravočasni uporabi zeliščinega vina se želodčne bolezni večinoma že v kalu zatro. Nikar naj se torej ne zamudi rabiti je. Simptomi, kakor: **glavobol, kolcanje, zgaga, naphovanje, slabosti z bljuvanjem**, ki se tim močneje javljajo pri kroničnih (zastarelih) želodčnih boleznih se mnogokrat odstranijo že po nekaterokratnem pitju.

Zaprteje in njega neprijetne posledice, kakor **tesnobe, ščipanje, vtrpanje sroca, brezspanje**, kakor tudi zastajanje krvi v jetrih, v vranci in pri hemeroidnih bolestitih, se z zeliščinim vinom časih hitro odstranijo. Zeliščino vino odstrani vsako **neprebavnost** in odpravi vsled lahkega odvoda nepotrebne tvarine iz želodca in iz črev.

Medla, bleđa barva, nedostajanje krvi in oslabljenje so večinoma posledice slabega prebavljanja, nedostatnega snovanja krvi in bolezni na jetrih. Ob **nedostajanji apetita, nervozni oslabelosti in razdraženosti** in pogostem **glavobolu, nočeh brez spanja** hirajo mnogokrat take osebe počasi. Zeliščino vino daje oslabei življenjski moči nov impulz. Zeliščino vino pomnoži apetit, pospešuje prebavljanje in reditev, oživlja spremembo snovij, pospešuje snovanje krvi, pomirja razburjene žilve in stvarja novo življenjsko veselje. Mnogobrojna priznanja in zahvalna pisma dokazujejo to.

Zeliščino vino se dobiva v steklenicah po glđ. 1.50 in 2.— a. v. v lekarnah v Ljubljani, Litiji, Kamniku, Škofji Loki, Kranju, Radovljici, Idriji, Tolminu, Trebnjem, Novem mestu, Ribnici, Kočevju, Metliki, Črnomlju, Postojni, Ajdovščini, Vipavi, Celju, Sežani, Trstu itd., kakor tudi po vsem Avstro-Ogerskem po vseh lekarnah.

Tudi razpošiljajo lekarne v Ljubljani po 3 in več steklenic zeliščinega vina po izvirnih cenah v vse kraje Avstro-Ogerske.

672 12-2

Pred ponaredbami se svári.

Zahteva naj se izrecno

Huberta Ullrich-a zeliščino vino.

Podpisana ima v zalogi najraznovrstnejše trpežno, krasno blago za bandera, baldahine, raznobarvne plašče, kazule, pluviale, dalmatike, velume, albe, koretelje, prte itd

sploh vse, kar se rabi v cerkvi pri službi božji. — Prevzema tudi vezenje, prenovljenje stare obleke in vsa popravila. — Izdeluje ročno in poštenu po najnižji ceni bandera in vso drugo obleko.

Prečastite gospode prosim, da se blagovolje pri naročilih ozirati na domačo trdko ter ne uvažujejo tujih trdk, društev in potujočih agentov.

Zagotavlja hitro in najpoštenjeje postrežbo in najnižjo ceno, zatrjuje, da bo hvalezna tudi za najmanjše naročilo. Najodličnejšim spoštovanjam se priporoča 506 52-7

Ana Hofbauer,
imejteljica zaloge cerkvene obleke, orodja in posode
v Ljubljani, Wolfve ulice 4.

Izdelovatelj strojev za pranje

Kraus & Comp., Dunaj, XVIII., Währinger Gürtel 53.

Največa in najstarejša tovarna te vrste v Avstriji, prevzame napravo popolnih pralnic in razposilja zamajčeno dobre: 673 20-2

Pralne stroje na par.
priznana najboljša vrste, za na roko ali na par, od 28 gl. do 2000 gl.

Centrifuge,
delujoče brez ropota, za na roko ali na par, od 140 gl. više.

Najboljši Wring-stroji
(za ožemanje perila) v vseh velikostih, od 14 gl. više.

Stroji za valjanje perila,
najboljše sestave, po 24 gl. in više.

Stroji za likanje perila
od 85 goldinarjev više.

Natančni ceniki s podobami vseh strojev za pranje na željo brezplačno in franko.

Prevzema izgotovitev celih opravil za neveste.

Ustanovljeno leta 1870.
Izdelovalnica perila za gospode, dame in otroke

le iz blaga od B. Schroll-a, Graumann-a in Siegel-a. Nikako manjvredno tovarniško, marveč najskrbnejše domače delo.

Za izborna dela in najprejnejšo postrežbo jamči trdk
C. J. Hamann, Ljubljana,
Mestni trg šte. 8,

Založnik perila raznih c. in kr. častniških uniform. zavodov.

Tu je v zalogi originalno dr. Gustav Jägerjevo volneno perilo, vsake vrste kopalno perilo, Pless-ovi, Hükel-ovi, Pichler-jevi klobuki iz dlake in ledna, najboljše v lokih, nogovcih, kravatah, moderih in žepnih roboih, razno drugo modno in pleteno blago za gospode, dame in otroke itd. itd.

Lastna izdelovalnica predpasnikov, bluz, spodnjih kril, jutranjih in spalnih sukenj itd.
Cene so v primeri z dobroto blaga brez konkurence.

Izgotovitev opravil za novorojence.

Ko bi se pripetilo, da bi kupce bil nezadovoljen s kakim pri meni kupljenim blagom, ga rad zamenjam ali pa na zahtevo vrnem denar. 1092 26-12

Dragotin Puc

tapetnik in preprogar

z združeno prodajalno poštva šentvidske mizarske zadruga

Ljubljana, Gradišče št. 5

prporočam svojo novoustanovljeno delavnico in zalogo blaga p. n. občinstvu ter si usojam opozoriti na sledeče ugodnosti: Deloval sem več let v svojem obrtu pri največjih trdkah ter sem se izuril tako, da mi je mogoče najfinejša tapetniška in preprogarska dela okusno in moderno izdelovati.

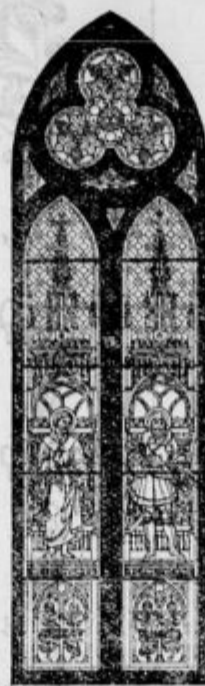
Priporočam fino izdelane garniture za salone, divane za jedilne sobe, otomane, modroce, lično izdelane stole in druge pohištvo po najnižji ceni. Tapetirane sobe in preproge po sobah na najnovejši način in okusno izdelane po najnižji ceni.

P. n. občinstvo dobi torej pri meni zanesljivo dobre mizarske in tapetniške izdelke, s kojimi bo gotovo zadovoljno. 650 3-3

Zavod za slikanje na steklu

Ed. Stuhl, Gradec, Ungergasse 3

izdeluje slikana okna za cerkve in hiše v raznih slogih.

Gosp. Edvard Stuhl, umetnik za slikanje na steklu, je izdelal za tukajšnje farno cerkev sv. Križa v Poličanah dvoje okenj po 4-5 m visoka in 1-5 m široka, jako umetniško in v največjo zadovoljnost. V okenih so slike: krvava in nekrvava daritev. Cena obema okenoma 360 gl. Pridite in glejte! Jako sem zadovoljen in priporočam mojstra zlasti onim gospodom, ki bi radi kaj lepega dobili, pa nimajo veliko denarjev na razpolago. Župni urad Poličane ob južni Železnici, dne 29. marca 1899.

Jan. Lenart, duh. svetnik, župnik.
Gosp. Edvard Stuhl, izdelovatelj slikanih okenj v Gradcu, je za našo novo farno cerkev sv. Vida izdelal dvanajst okenj in sicer dvoje okenj s slikami sv. Modesta in sv. Krescencije, druge z raznimi drugimi slikarjimi ozaljšane. Vse je izvršil jako umetniško v popolno zadovoljnost. Ker tudi cene niso previsoke, zato umetnika toplo priporočim vsem cerkvenim predstojništvom, ki si mislijo napraviti taka okna. Farni urad Lučine na Kranjskem, dne 19. oktobra 1899.

Anton Dolinar, župnik.
Tacih priznanj imam prečastiti duhovščini na razpolago se dokaj. Vljudno se priporočam 322 18-14
Ed. Stuhl.

Franja Meršol

v Ljubljani, Mestni trg št. 18

priporoča svojo bogato zalogo

pričetih in izvršenih ženskih ročnih izdelkov, vsakovrstnih, jako ličnih vezenin, krojaških potrebščin ter raznega drobnega blaga — vse po zelo zmernih cenah. Monogrami in risarije se v poljubnih barvah in slogih uvezujejo na vsakršno blago. 621 4

Zunanja naročila se izvršujejo točno in ceno.

Predtiskarija.

Predtiskarija.

Resnično!

pomaga velikansko kot nedosežen „uničevalec mrčesov“.

Kupuj pa „le v steklenicah“.

394 5

V Ljubljani pri gospodih:

Jan. Fabian	A. Kanc, drog.	Adolf Kopriva	A. Lilleg	J. C. Röger	M. E. Supan
F. Groschl	C. Karinger	Jožef Kordin	Ivana Perdana	A. Šarabon	Ferd. Terdina
C. Holzer	Mihael Kastner	Anton Krisper	nasledniki	Viktor Schiffer	J. Tonich
Ivan Jebračin	Edmund Kavčič	Peter Lassnik	Rudolf Petrič	Anton Stacul	Uradniško-kon-
Anton Ječminek	Kham & Murnik	Karl Lexander	Karol Planinšek	Fran Stupica	sumno društvo
Bled: O. Wölfling, P. Homan.	Ornometj: A. Lakner, K. Müller.	Krško: F. H. Aumana sin, R. Engelsberger.	Litijska: Lebing & Bergmann.	Radovljica: L. Fürsager, Fride-	L. Fürsager, Fride-
Draga: P. S. Turk.	B. Schweiger, A. Zurc.	Litijska: Lebing & Bergmann.	Lož: F. Kovač.	Godražica: Jean Levstik.	rik Homan, Oton Homan.
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.	Idrija: A. Jelenc, Jan. Kramar.	Mirna: Jos. Schuller.	Mokronog: J. Errath, B. Sbil, pri škofu.	Škofja Loka: E. Burdych, M. Zigon.	Šiška: J. C. Juvančič.
Kamnik: Alojzij Cerar, A. Pintar, Fran Subelj.	Kočevje: M. Kom, F. Schleimer, Fr. Loy, P. Peče, J. Röthel.	Novo mesto: Küssel & Komčan, Adolf Pauser.	Polhov Gradec: J. Ana Leben.	Travnik: G. Bartol.	Trebnje: Jakob Petrovčič.
Kostanjevica: Alojzij Gač.	Kranj: Fr. Dolenc, Vilj. Killer, J. Krenner, Adolf Kreuzberger, Jan. Majdič, Karol Šavnik, lekarnar pri sv. Trojici.	Radeče: J. Trepečnik, I. občno radeško konsumno društvo, J. Haller.	Postojna: Anton Ditrich, Fr. Kogejva vdova, G. Pikel.	Velike Lašče: Frd. M. Doganoc.	Vipava, Vrhnika: Fran Kopal.
				Zagorje: R. E. Mihelčič, Jan. Müller sen.	Zutemberk: Jakob Dereani.

Dunajska borza.

Dne 12. julija.	20 mart	23-49	Dunavsko vravnavno posojilo l. 1878	105-30	Sa'move srečke, 40 gl.	201-
vsapa državni dolg v notah	20 frankov (napoleonodor)	19-06	Zastavna pisma av. osr. sem.-kred. banke 4%	94-25	St. Genois srečke, 40 gl.	234-
vsopi državni dolg v srebru	Italijanski bankovci	90-95	Priporočne obveznice državne železnice	425-25	Waldsteinove srečke, 20 gl.	386-
avstrijska zlata renta 4%	C. kr. cekini	11-28	južne železnice 3%	341-	Ljubljanske srečke	60-
avstrijska krona renta 4% 200 kron			južne železnice 5%	121-10	Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gl.	263-50
češka zlata renta 4%	Dne 12. julija.		dolenjskih železnic 4%	-	Akcije Ferdinandove sev. želez., 1000 gl. st. v.	5720-
ugarska krona renta 4% 200	3-2% državne srečke l. 1854, 250 gl.	182-50	Kreditne srečke, 100 gl.	388-	Akcije tržaškega Lloydja, 500 gl.	837-
avstro-ogrske bančne delnice, 600 gl.	5% državne srečke l. 1860, 100 gl.	170-75	4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gl.	450-	Akcije južne železnice, 200 gl. sr.	84-50
redne delnice, 160 gl.	Državne srečke l. 1864, 100 gl.	206-50	Avstrijskega radečega križa srečke, 10 gl.	48-50	Splošna avstrijska stavbinska družba	143-
London vista	4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	95-25	Ogerskega	24-90	Montanska družba avstr. plan.	404-
banki drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj. 117-47%	Tisinske srečke 4% 100 gl.	143-50	Budimpešt. basilika-srečke, 5 gl.	16-50	Trboveljska premožarska družba, 70 gl.	425-
	Dunavske vravnavne srečke 5%	257-75	Rudolfove srečke, 10 gl.	58-	Papirnih rubljev 100	258-

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri trestanju, pri iztrestanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako trestanje. Kulanina izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba
„MERCUR“
l., Wollzeile 10 in 13, Dunaj, l., Strobelgasse 2.

Pojasnila vseh gospodarskih in finančnih stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostih papirjev in vestal vtihi za dosego kolikor je mogoče visocoga obrestovanja pri popolni varnosti
naloženih glavnice.